

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

UNSKO-SANSKOG KANTONA

2021.

Broj: 01-02-07-11-2-3038-6/21

Sarajevo, septembar 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	8
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	15
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	16
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	16
6.1.1	Prihodi i primici	16
6.1.2	Prihodi od poreza.....	16
6.1.3	Neporezni prihodi	16
6.1.4	Primljeni transferi i donacije	18
6.1.5	Rashodi, izdaci i finansiranje	19
6.1.6	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	19
6.1.7	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	20
6.1.8	Tekući transferi i drugi tekuci rashodi	21
6.1.9	Kapitalni transferi	26
6.1.10	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	27
6.1.11	Tekuća rezerva.....	27
6.1.12	Finansijski rezultat	28
6.2	BILANS STANJA.....	29
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	29
6.2.2	Kratkoročna potraživanja	30
6.2.3	Stalna sredstva.....	31
6.2.4	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	32
6.2.5	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	33
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	35
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	35
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	36
8.	JAVNE NABAVKE	37
9.	SUDSKI SPOROVI	40
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	40
V	PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	41
	Konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu.....	42
	Konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	45
	Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine.....	46

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Kantona na 31. 12. 2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja u iznosu od 80.433.280 KM evidentirane su u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora i nisu se priznavale u periodima u kojima su i nastale, što ima za posljedicu da obaveze i višak rashoda nad prihodima na 31. 12. 2021. godine u Bilansu stanja nisu tačno iskazani. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačka 7. Izvještaja);
2. Obaveze u iznosu od 705.556 KM, koje se u najvećoj mjeri odnose na tekuće transfere za porodilje i demobilisane borce, nisu knjigovodstveno evidentirane u 2021. godini. Zbog navedenog, manje su iskazani rashodi i finansijski rezultat tekućeg perioda, kao i tekuće obaveze i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima na datum bilansa. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6. i 6.1.12 Izvještaja);
3. Dugoročne obaveze više su iskazane za 5.833.838 KM jer su interne transakcije u iznosu od 9.490.000 KM knjigovodstveno evidentirane na ovoj poziciji, dio dugoročnih obaveza je knjigovodstveno evidentiran na kratkoročnim obavezama (2.374.936 KM), a obaveze po osnovu dva ugovora o kreditu nisu knjigovodstveno evidentirane (1.281.226 KM). Zbog navedenog bilans stanja ne daje tačne podatke o izvorima sredstava, dugoročnim obavezama i plasmanima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava¹. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Ministar finansija Kantona odgovoran je za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomске odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Kantona;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Unsko-sanskog kantona za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Kantona za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **U Unsko-sanskom kantonu još uvijek nije uspostavljena zajednička jedinica za internu reviziju, što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);**
2. **Kapitalni transferi općinama i gradovima u iznosu od 2.095.000 KM odobreni su bez utvrđenih kriterija i objave javnog poziva, a na osnovu zahtjeva korisnika. Odlukom Vlade o kriterijima i postupku dodjele sredstava za tekuće transfere neprofitnim organizacijama u iznosu od 486.500 KM nije utvrđena dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost posebnih kriterija, zbog čega prilikom raspodjele ovih sredstava nije osigurano načelo transparentnosti, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6.1.8 i 6.1.9 Izvještaja);**
3. **Godišnji popis nije proveden u potpunosti jer nije utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Namjenska novčana sredstva u iznosu od 9.490.000 KM, od toga naknada za šume, sredstva za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta, sredstva ESCROW računa i sredstva za zaštitu i spašavanje na datum bilansa, nisu vraćena na namjenske podračune, niti su raspoloživa za propisane namjene (tačka 6.2.1 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, rukovodstvo Kantona odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Kantona, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Potrebno je da svi budžetski korisnici imenuju koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, identificuju rizike, sačine mape procesa i izrade godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Rukovodioci svih budžetskih korisnika trebaju izjavu o fiskalnoj odgovornosti dostavljati u predviđenom roku Ministarstvu finansija, koje će vršiti njenu provjeru u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
3.*	Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.*	Potrebno je da svi budžetski korisnici okončaju aktivnosti na donošenju planova integriteta, osiguraju uslove za njihovu implementaciju i poduzmu sve ostale potrebne mjere po pitanju prevencije korupcije.	4.
5.*	U slučaju smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja rashoda i izdataka, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, vršiti izmjene i dopune budžeta, te osigurati poštivanje smjernica za izradu zahtjeva budžetskih korisnika i rokova za izradu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	5.
6.*	Planirati sredstva u budžetu za pokriće ostvarenog deficitia iz prethodnih godina, u visini predviđenoj Zakonom o budžetima u FBiH.	5 .
7.*	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.
8.*	Zaključiti ugovore o koncesiji sa korisnicima prirodnih bogatstava (JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, ZU „Lječilište Gata“ Bihać i manjim ribogojilištima na području općina u Kantonu), kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze koncesora i koncesionara, u skladu sa Zakonom o koncesijama i na osnovu ugovora knjigovodstveno evidentirati potraživanja od koncesionih naknada.	6.1.3
9.*	Novim Zakonom o koncesijama, koji je u izradi, preciznije definisati u koje namjene će se koristiti prikupljena sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta i voda.	6.1.3
10.*	Angažovanje izvršilaca za obavljanje redovnih poslova kod Univerziteta u Bihaću vršiti u skladu sa Zakonom o radu.	6.1.7
11.*	Dosljedno primjenjivati Odluku o načinu obrazovanja stručnih komisija i drugih radnih tijela od strane Vlade Kantona, rukovodilaca kantonalnih organa državne službe i ovlaštenih organa budžetskih korisnika kod isplate naknade.	6.1.7
12.*	Obračun poreza i doprinosa nastalih po osnovu nesamostalne djelatnosti za zaposlenike organa uprave vršiti u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.	6.1.7

13.	Transfer za zdravstvo realizovati na osnovu odluka o kriterijima i programima utroška sredstava Vlade, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.	6.1.8
14.	Propisati potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija i sa korisnicima tekućih transfera za obilježavanje značajnih datuma zaključivati ugovore kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze.	6.1.8
15.*	Tekući transfer za kulturu realizovati na transparentan način, utvrditi mjerljive kriterije za odabir projekata na način da budu dokazivi dostavljanjem potrebne dokumentacije.	6.1.8
16.	Tekuće transfere neprofitnim organizacijama na razdjelu Vlade realizovati putem javnog poziva, te propisati potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija, a sve s ciljem osiguranja transparentnosti, u skladu s odredbama člana 4. Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.8
17.*	Raspodjelu sredstava kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti na razdjelu Vlade, kao i iz namjenskih sredstava vodnih naknada, vršiti na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, primjenjujući načelo transparentnosti, u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, te osigurati efikasnost kod korištenja sredstava vodnih naknada.	6.1.9
18.	Sa korisnicima kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti zaključivati ugovore kojima će se utvrditi namjena odobrenih sredstava i regulisati međusobna prava i obaveze, te vršiti nadzor nad utroškom sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.9
19.	Izvršiti analizu strukture konta Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima i u saradnji s Ministarstvom finansija provesti korektivna knjiženja.	6.1.12
20.*	Nastaviti aktivnosti na povratu namjenskih novčanih sredstava koja su u ranijem periodu korištena za održavanje solventnosti, kako bi bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene.	6.2.1
21.*	U saradnji s Kantonalnim pravobranilaštvom poduzeti aktivnosti na procjeni naplativosti iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu „Projekta obnove stočnog fonda“ kako bi se sačinio prijedlog nenaplativih potraživanja, s ciljem njihovog realnog iskazivanja.	6.2.2
22.*	Izvršiti analizu ranijih knjiženja prenosa potraživanja na sumnjiva i sporna i shodno tome provesti korektivna knjiženja.	6.2.2
23.*	Okončati aktivnosti na pravnom regulisanju statusa stanova „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, koji se iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.	6.2.3
24.	Interne transakcije i obaveze po kreditima evidentirati na propisanim pozicijama u Glavnoj knjizi, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.5
25.*	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti uskladištanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.6

26.*	Obaveze Kantona po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	7.
27.*	Postupke javnih nabavki provoditi blagovremeno, a tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da sadrži minimalne informacije, kao i da se osigura princip jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	8.
28.	Poštovati rokove uvođenja izvođača u radove, u skladu sa zaključenim ugovorima.	8.

* neimplementirana preporuka iz ranijeg perioda (20)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave Unsko-sanskog kantona;
- Budžet Unsko-sanskog kantona za 2021. godinu;
- Zakon o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2021. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona;
- Zakon o državnim službenicima i namještenicima u organima državne službe Unsko-sanskog kantona;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;

kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Unsko-sanski kanton kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona. Imat će nadležnosti koje nisu Ustavom FBiH izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Kanton je nadležan za: uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja, utvrđivanje i provođenje kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti, utvrđivanje politike u vezi s osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihova rada i izgradnje, provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa, finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima, obavljanje i drugih ovlaštenja utvrđenih Ustavom i zakonom Federacije i Kantona.

Kanton u svom sastavu ima gradove Bihać i Cazin i šest općina: Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Bužim, Ključ, Sanski Most i Velika Kladuša.

Ustavne nadležnosti obavljaju se putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavna vlast je Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), koju čini 30 poslanika izabranih na period od četiri godine. Izvršna vlast je Vlada Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona), a čine je premijer Vlade Kantona i devet ministara. Sudsku vlast vrše Kantonalni sud i općinski sudovi.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja i druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. Kantonalnim ministarstvima rukovode ministri, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova, kojima je povjeren izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Budžet Kantona), koji na prijedlog Vlade Kantona donosi Skupština. Iz Budžeta Kantona finansira se 109 korisnika, koliko ih je u Registru budžetskih korisnika, od čega: devet ministarstava, 47 osnovnih škola, 22 srednje škole, devet pravosudnih institucija, dvije institucije visokog obrazovanja (Univerzitet u Bihaću i Islamski pedagoški fakultet), šest institucija kulture i 14 ostalih korisnika.

Premijer Vlade Kantona je Mustafa Ružić, koji funkciju obavlja od 20. 12. 2018. godine.

Budžetom za 2021. godinu planirano je 5.210 zaposlenih. Na 31. 12. 2021. godine u organima i institucijama koje se finansiraju iz Budžeta Kantona bilo je 5.207 zaposlenih.

Sjedište Vlade Kantona je u Bihaću, Ulica Alije Češeleza broj 6.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Unsko-sanskog kantona za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2021. do jula 2022. godine s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Kantona za 2019. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o konsolidovanim finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Kanton je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu poduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Preispitana je opravdanost iskazivanja potraživanja od „Unatransa“ Bihać, te je Vlada Kantona donijela saglasnost za njihov otpis zbog brisanja subjekta iz sudskog registra.
- 2) Budžet se izvršava prema utvrđenim prioritetima plaćanja, na način da se prvo izmiruju obaveze po kreditima, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta.
- 3) U julu 2022. godine donesen je novi Kolektivni ugovor za visoko obrazovanje i nauku Unsko-sanskog kantona.
- 4) Programom podrške razvoja subjekata male privrede i obrta registrovanim za proizvodnu i proizvodno-uslužnu djelatnost za 2021. godinu jasnije je definisan način dodjele sredstava.
- 5) Utvrđeni su kriteriji za korištenje sredstava tekuće rezerve, kako je propisano odredbama Zakona o budžetima u FBiH.
- 6) Planovi javnih nabavki se donose u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
- 7) Ministarstvo finansija provelo je proceduru javne nabavke za usluge obavljanja platnog prometa za potrebe Kantona, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o javnim nabavkama.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Budžetski korisnici nisu se dosljedno pridržavali odredbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu sačinjavanja godišnjeg izvještaja o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola. Samo manji broj, 29 korisnika, sačinio je izvještaj i dostavio ga Ministarstvu finansija.
- 2) Od ukupno 94 budžetska korisnika koja su imala obavezu sačiniti planove integriteta, 34 korisnika još uvijek nisu započela aktivnosti, zbog čega nisu osigurani uslovi za njihovu implementaciju, kao i sve ostale potrebne mjere po pitanju prevencije korupcije.
- 3) Sredstva u budžetu planirana su dijelom za pokriće ostvarenog deficitta iz prethodnih godina.
- 4) Rashodi i izdaci se priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Međutim, pojedini rashodi i izdaci nisu priznati u periodu na koji se odnose.
- 5) Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva obraćalo se u više navrata Kantonalnom pravobranilaštvu s ciljem rješavanja sumnjivih i spornih potraživanja po „Projektu obnove stočnog fonda“. Međutim, konkretne aktivnosti nisu poduzete do kraja 2021. godine.

- 6) Knjigovodstveno evidentiranje prenosa potraživanja sa redovnih na sumnjiva i sporna vrši se u skladu s Uredbom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, ali pojedini budžetski korisnici nisu izvršili korekcije ranijih knjiženja za iznos evidentirane ispravke vrijednosti.
- 7) Izvršen je povrat dijela namjenskih sredstava na namjenske podračune, ali ne u cjelokupnom iznosu, kako bi bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene, u skladu s Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor Kantona.
- 8) Vlada Kantona je s ciljem pravnog regulisanja statusa stanova „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, koji se iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Zaključkom od 24. 3. 2021. godine zadužila ovo Ministarstvo da sa Uredom za zajedničke poslove Vlade pokrene aktivnosti na utvrđivanju odgovornosti lica koja su zaključila ugovore o korištenju i kupoprodaji stanova sa korisnicima, koji su, shodno mišljenju Kantonalnog pravobranilaštva, nezakoniti.

Nerealizovane preporuke

- 1) Potrebno je da svi budžetski korisnici dizajniraju i implementiraju sistem finansijskog upravljanja i kontrole, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- 2) Uspostaviti zajedničku jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
- 3) Kod smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja rashoda i izdataka, nisu poduzimane mjere uravnoteženja Budžeta, niti su poštivane smjernice za izradu zahtjeva budžetskih korisnika i rokova za izradu Budžeta, u skladu s članovima 6. i 15. Zakona o budžetima u FBiH.
- 4) Zaključiti ugovore o koncesiji sa korisnicima prirodnih bogatstava, kojima će regulisati međusobna prava i obaveze koncesora i koncesionara, u skladu sa Zakonom o koncesijama, i na osnovu ugovora knjigovodstveno evidentirati potraživanja od koncesionih naknada.
- 5) Odlukom Vlade o namjeni korištenja sredstava prikupljenih po osnovu dodjele koncesija koja pripadaju Kantonu preciznije definisati u koje namjene će se koristiti prikupljena sredstva.
- 6) Angažovanje vanjskih saradnika za obavljanje redovnih sistematizovanih poslova vezanih za izvođenje nastave vršiti u skladu sa odredbama Zakona o radu.
- 7) Preispitati opravdanost isplate naknade za rad u komisijama zaposlenicima organa uprave za obavljanje poslova iz nadležnosti istih.
- 8) Obračun poreza i doprinosa nastalih po osnovu nesamostalne djelatnosti za zaposlenike organa uprave vršiti u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.
- 9) Tekući transfer za kulturu realizovati na transparentan način i uz primjenu jasnih i mjerljivih kriterija.
- 10) Raspodjelu sredstava kapitalnih transfera iz namjenskih sredstava vodnih naknada vršiti na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, primjenjujući načelo transparentnosti, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- 11) Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
- 12) Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudske rješenja o izvršenju i rashode po tom osnovu priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- 13) Postupke javnih nabavki provoditi blagovremeno, sačinjavanje tenderske dokumentacije i provođenje postupaka vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu poštivanja principa jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.

Preporuke za koje nije vršena ocjena postupanja

- 1) U slučaju dodjele tekućih transfera poljoprivrednim udruženjima uslijed elementarnih nepogoda, dosljedno poštovati utvrđene kriterije za dodjelu sredstava. Ocjena preporuke nije vršena budući da tekući transfer nije planiran Budžetom za 2021. godinu.
- 2) Odlukom o vrsti, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za 2021. godinu nije predviđena proizvodnja riblje mlađi, zbog čega nije vršena ocjena postupanja po dатој preporuci koja se odnosi na ovaj dio podrške.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 28 preporuka, od čega je osam novih i 20 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2019. godinu (13 nerealizovanih i osam djelimično realizovanih).²

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljenе prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljenе prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je sedam preporuka, od kojih su tri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a za četiri preporuke nisu poduzete aktivnosti.

Preporuke koje nisu implementirane ponovit će se u okviru Izvještaja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Kanton u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,³ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁶

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH⁷ rukovodioci svih budžetskih korisnika odgovorni su za zakonito i namjensko korištenje sredstava i efikasno i uspješno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u okviru budžetom utvrđenih sredstava. Odgovorni su i za uređivanje sistema interne kontrole u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole i drugim propisima kako bi se osiguralo izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti. Utvrđili smo da budžetski korisnici pravilnike o internim kontrolama iz ranijih godina nisu uskladili sa važećim propisima.

² Četiri preporuke iz prethodnog izvještaja koje su ocijenjene kao djelimično realizovane ili nerealizovane preformulisane su i spojene u dvije preporuke u poglavljiju sistem internih kontrola i javne nabavke.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁶ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definije internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16

Rukovodioci budžetskih korisnika u ranijem periodu donijeli su interne akte iz nadležnosti, kojima su uredili poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova na koje su raspoređeni i koji su im dodijeljeni. Doneseni su pravilnici o unutrašnjoj organizaciji kojim je utvrđena organizaciona struktura, sistematizacija radnih mesta, sa opisom svakog radnog mesta i potrebnim uslovima za njegovo obavljanje, uključujući i obaveze i odgovornosti. Ministar finansija donio je u januaru 2017. godine Računovodstvene politike za kantonalne budžetske korisnike i trezor.⁸

Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo finansija) je 30. 8. 2019. godine uputilo Instrukciju budžetskim korisnicima za uspostavu i održavanje sistema interne kontrole, prema kojoj su svi budžetski korisnici u obavezi donijeti Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, ugraditi internu kontrolu u pravilnike o unutrašnjoj organizaciji kao i procese i procedure finansijskog upravljanja i kontrole. Međutim, Ministarstvo finansija nema informaciju koliko budžetskih korisnika je donijelo pravilnike o internim kontrolama do kraja 2021. godine. Od ukupnog broja budžetskih korisnika, Ministarstvo finansija raspolaže podatkom da je 29 korisnika imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Ministarstvo finansija je, u skladu sa članom 15. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, sačinilo Godišnji konsolidovani izvještaj, te ga dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija u zakonskom roku. Ovaj izvještaj obuhvata podatke za ukupno 29 korisnika koji su dostavili izvještaj.

Shodno navedenom, konsolidovani izvještaj o funkcionalanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole je nepotpun, budući da su objedinjeni izvještaji za manji broj korisnika javnih sredstava, zbog čega izvještaj ne prikazuje stvarno stanje u provedbi sistema internih kontrola.

U posebnom dijelu Godišnjeg konsolidovanog izvještaja o funkcionalanju sistema FUK-a dati su podaci o poduzetim aktivnostima na provođenju sistema preko pet komponenti COSO modela. Između ostalog, konstatovana je potreba donošenja internih propisa za oblasti koje nisu ili su neadekvatno pokriveni pisanim pravilima, da se identifikuju rizici koji mogu utjecati na realizaciju strateških ciljeva i sačine mape procesa.

Budući da nisu identifikovani rizici s mjerama za njihovo smanjenje, niti su sačinjene mape procesa kojima se definišu tokovi procesa, te da je mali broj budžetskih korisnika imenovao koordinatora i sačinio godišnji izvještaji o funkcionalanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, konstatujemo da većina budžetskih korisnika nije uspostavila sistem internih kontrola u skladu s odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- **potrebno je da svi budžetski korisnici imenuju koordinatore za finansijsko upravljanje i kontrolu, identifikuju rizike, sačine mape procesa i izrade godišnje izvještaje o funkcionalanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Budžetski nadzor

U Kantonu je uspostavljena funkcija budžetskog nadzora, kako je predviđeno članovima od 79. do 81. Zakona o budžetima u FBiH i članom 5. Uredbe o budžetskom nadzoru u FBiH.⁹ Dva budžetska inspektora su u okviru nadležnosti ministarstava i gradskih i općinskih organa uprave i vanbudžetskih fondova u toku 2021. godine izvršila 27 budžetskih nadzora.

⁸ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 3/17

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Fiskalna odgovornost

Fiskalna odgovornost regulisana je članom 44. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da su rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni za zakonito i namjensko korištenje sredstava i učinkovito i uspješno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u okviru budžetom utvrđenih sredstava. Rukovodioci korisnika Budžeta Kantona, vanbudžetski fondovi i jedinice lokalne samouprave s područja Kantona dužni su dostaviti Izjavu o fiskalnoj odgovornosti Ministarstvu finansija, koje je nadležno da vrši formalnu i suštinsku provjeru sadržaja dostavljenih izjava u skladu s Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.¹⁰

U 2021. godini svih 109 budžetskih korisnika upisanih u Registar budžetskih korisnika dostavilo je izjavu, osam jedinica lokalne samouprave i dva vanbudžetska korisnika. Ukupno 54 korisnika nije ispoštovalo rok za dostavljanje izjava do 15. 3. budući da su, prema prezentiranoj evidenciji, izjave dostavljane i tokom aprila. Nismo se uvjerili da je Ministarstvo finansija vršilo suštinsku kontrolu dostavljenih izjava o fiskalnoj odgovornosti.

Dio budžetskih korisnika, iako je bio obavezan, nije ispoštovao rok za dostavljanje izjave o fiskalnoj odgovornosti do 15. 3. Ministarstvu finansija, a nismo se uvjerili da je Ministarstvo finansija vršilo suštinsku provjeru dostavljenih izjava, odnosno provjeru vjerodostojnosti datih odgovora, što je obaveza propisana Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **rukovodioci svih budžetskih korisnika trebaju izjavu o fiskalnoj odgovornosti dostavljati u predviđenom roku Ministarstvu finansija, koje će vršiti njenu provjeru u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Interna revizija

U skladu s odredbama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH Kanton je bio u obavezi formirati jedinicu za internu reviziju pri Ministarstvu finansija, koja će pokrivati sve budžetske organizacije prvog i drugog reda u sastavu Kantona i jedinice lokalne samouprave sa područja Kantona koje ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija iz 2012. godine sistematizovan je Sektor za internu reviziju sa osam izvršilaca. U 2021. godini nisu poduzimane aktivnosti na popunjavanju ovih radnih mjesta, zbog čega jedinica interne revizije još uvijek nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija nije osiguralo nezavisno, objektivno uvjeravanje i savjetodavnu aktivnost s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje Kantona, pomogne u ostvarivanju ciljeva, na način da se osigura sistemski, disciplinovan pristup procjeni i poboljšanju učinkovitosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Preporuka:

- **uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevencija korupcije

Prema Informaciji Radnog tijela Vlade Kantona za borbu protiv korupcije od 15. 6. 2020. godine, od ukupnog broja budžetskih korisnika (94), koji su bili u obavezi da donesu planove integriteta, proces je završilo 29 institucija, 34 institucije su u fazi završetka izrade planova, a 31 institucija nije niti započela aktivnosti na donošenju. Ažurirani podaci o ispunjenju ove obaveze nisu nam prezentirani.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Rješenjem Vlade Kantona od 31. 5. 2021. godine imenovano je novo radno tijelo za borbu protiv korupcije, zaduženo za izradu Strategije za prevenciju korupcije Kantona 2021–2024. i Akcionog plana za provođenje strategije. Vlada Kantona se dopisom od 8. 6. 2021. godine obratila Ministarstvu finansija, Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Ministarstvu pravosuđa i uprave, Ministarstvu privrede, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu zdravstva i socijalne politike i Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove kako bi se identifikovale ključne aktivnosti i prioriteti za strategiju. Radno tijelo dostavilo je tabelarne prikaze oblasti koje je identificiralo sa primjerima razrade, na osnovu kojih su ministarstva i uprava trebali dostaviti svoje prijedloge do 21. 6. 2021. godine koji bi se ugradili u novu Strategiju i Akcioni plan za borbu protiv korupcije.

Preporuka:

- ***potrebno je da svi budžetski korisnici okončaju aktivnosti na donošenju planova integriteta, osiguraju uslove za njihovu implementaciju i poduzmu sve ostale potrebne mjere po pitanju prevencije korupcije.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Skupština Kantona je 12. 4. 2021. godine usvojila Budžet Kantona u iznosu od 235.494.551 KM, sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2021. godinu. S obzirom na to da Budžet Kantona nije donesen u zakonskom roku, do 31. 12., u prvom tromjesečju na snazi je bila Odluka o privremenom finansiranju u iznosu od 42.875.541 KM.

Budžetom su planirani ukupni prihodi u iznosu od 217.949.164 KM i tekući rashodi od 215.996.926 KM, iz čega proizilazi pozitivan tekući bilans budžeta od 1.952.238 KM.

Primici od prodaje stalnih sredstava planirani su u iznosu od 97.001 KM i primici od finansijske imovine i zaduživanja u iznosu od 17.448.386 KM. Ukupni rashodi i izdatci planirani su u iznosu od 229.994.551 KM, od čega se na izdatke za otplatu dugova odnosi 4.798.600 KM, nabavku stalnih sredstava 8.799.025 KM, izdatke za finansijsku imovinu 400.000 KM i na pokriće deficit-a iz ranijeg perioda 5.500.000 KM. Iznos planiran za pokriće deficit-a je 8,56% akumuliranog viška rashoda nad prihodima (64.186.137 KM). **Planiranje pokriće deficit-a vrši se sukcesivno, mada nedovoljno, s obzirom na to da je članom 43. Zakona o budžetima u FBiH propisano da je Vlada Kantona dužna ostvarenim deficit-om iz prethodnih godina pokriti planiranjem sredstava u narednih pet godina. Budžetom za 2021. godinu planirana su i sredstva za izmirenje dijela dospjelih obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 3.000.000 KM.**

Odlukama ministra finansija odobrene su preraspodjele sredstava unutar budžetskih korisnika u iznosu od 5.073.017 KM, dok su odlukama Vlade Kantona odobrene preraspodjele sredstava između budžetskih korisnika u iznosu od 5.601.215 KM.

Prilikom planiranja, izrade i donošenja Budžeta Kantona nisu poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH u sljedećem:

- Budžetom je planiran primitak od kreditnog zaduženja u iznosu od 17.148.386 KM, koji nije realiziran. Nije prezentirana ni dokumentacija koja bi potvrdila mogućnost kreditnog zaduženja, u skladu sa članom 7. Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH. Iako je bilo izvjesno da će primici u ovom iznosu biti manje realizirani, nisu poduzimane mjere uravnoteženja Budžeta (izmjene i dopune i drugo), u skladu s članovima 36. i 37. Zakona o budžetima u FBiH. Navedeno ima i veći značaj uvažavajući akumulirani deficit kantona, koji je i veći u odnosu na onaj koji je iskazan u finansijskim izvještajima, što je navedeno u tački 6.1.12 Izvještaja;
- Budžetski korisnici se nisu pridržavali Uputa/smjernica za izradu zahtjeva (Instrukcije broj 2.) u dijelu poštovanja postavljenih ograničenja Budžeta. Prema DOB-u za period 2021-2023. godine ograničenja Budžeta utvrđena su u visini od 206.956.329 KM, dok su zahtjevi budžetskih korisnika iznosili 238.972.589 KM. Svoje zahtjeve budžetski korisnici nisu sačinili u skladu sa Smjernicama ekonomske i fiskalne politike 2021-2023, te je Ministarstvo finansija svelo zahtjeve na prihvatljiv nivo sredstava sa stanovišta izvora finansiranja;

- Određeni budžetski korisnici nisu ispoštovali rok za dostavljanje budžetskih zahtjeva, kako je to propisano članom 15. Zakona o budžetima u FBiH;
- Ministarstvo finansija dostavilo je Vladi Kantona Nacrt budžeta u predviđenom roku. Međutim, u propisanim rokovima nisu doneseni Nacrt budžeta i Budžet za 2021. godinu, zbog dodatnih usaglašavanja sa budžetskim korisnicima i dorade Nacrta budžeta na zahtjev Vlade Kantona.

Preporuke:

- *u slučaju smanjenja prihoda i primitaka, odnosno povećanja rashoda i izdataka, poduzimati mjere uravnoteženja Budžeta, vršiti izmjene i dopune budžeta, te osigurati poštivanje smjernica za izradu zahtjeva budžetskih korisnika i rokova za izradu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;*
- *planirati sredstva u budžetu za pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina, u visini predviđenoj Zakonom o budžetima u FBiH.*

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo finansija Kantona sačinilo je konsolidovani godišnji izvještaj za Budžet Kantona u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH i dostavilo ga nadležnim institucijama u propisanom roku. Uz godišnje finansijske izvještaje sačinjena je i Analiza iskaza i obrazloženje o izvršenju Budžeta Kantona, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Ministarstvo finansija sačinilo je i godišnje konsolidovane računovodstvene izvještaje za Budžet Kantona, općine i gradove i dostavilo Federalnom ministarstvu finansija, u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Kod izvršavanja Budžeta Kantona rashodi i izdaci nisu se priznavali u trenutku njihovog nastanka, s obzirom na to da je na teret Budžeta Kantona za 2022. godinu prenesen dio obaveza iz 2021. godine u iznosu od 705.556 KM, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je regulisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.*

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu iskazani su ukupni prihodi i primici u iznosu od 219.049.084 KM. Strukturu prihoda i primaka čine: prihodi od poreza (191.818.832 KM), neporezni prihodi (18.198.318 KM), primljeni transferi i donacije (8.606.933 KM), primici od finansijske imovine (420.000 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (5.001 KM).

6.1.2 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihode od indirektnih poreza (155.809.883 KM), porez na dohodak (20.034.627 KM) i porez na dobit pojedinaca i preduzeća (15.932.846 KM).

6.1.3 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 18.198.318 KM, a odnose se na: naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (13.839.848 KM), novčane kazne (4.043.095 KM), prihode od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih kursnih razlika (313.785 KM) i druge tekuće prihode (1.590 KM).

U okviru **naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga** iskazani su prihodi od: administrativnih taksi (1.618.254 KM), ostalih budžetskih naknada (1.485.057 KM), naknade i takse po federalnim propisima (1.529.316 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (4.516.710 KM) i neplanirane uplate (1.389.771 KM).

U okviru prihoda od preduzetničkih aktivnosti i imovine na prihode od davanja prava na eksploataciju odnosi se 135.923 KM.

Prihodi od koncesija regulisani su Zakonom o koncesijama¹¹ kojim je utvrđeno da se sredstva prikupljena po osnovu naknada za korištenje koncesije raspoređuju 60% u korist općina i 40% u korist Budžeta Kantona. Prema utvrđenom procentu raspodjele, ukupno ostvareni prihodi od koncesija u 2021. godini u iznosu od 611.918 KM raspoređeni su, od čega je Kantonu pripalo 244.767 KM, a općinama 367.151KM.

Na 31. 12. 2021. godine bili su aktivni ugovori sa 47 koncesionara iz oblasti mineralnih sirovina u nadležnosti Ministarstva privrede, kao i pet iz oblasti poljoprivrede i četiri iz oblasti voda u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Izveštaj o radu Komisije za koncesije za 2021. godinu Vlada je usvojila 18. 5. 2022. godine. U Izveštaju je istaknuta potrebainiciranja rješavanja pitanja zaključivanja ugovora o koncesiji za hidroelektrane na rijeci Uni (Kostela) u gradu Bihaću i Krušnici u općini Bosanska Krupa, sa JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, sa kojom nije postignut dogovor i nakon održanih nekoliko sastanaka. Prema procjenama, Ministarstvo privrede bi za korištenje vode za hidroelektrane fakturisalo cca 120.000 KM na godišnjem nivou, na bazi proizvodnje koju JP „Elektroprivreda BiH“ Sarajevo ostvari na navedenim lokalitetima. Također, nisu zaključeni ugovori sa javnim vodovodnim preduzećima, ZU „Lječilište Gata“ Bihać i manjim ribogojilištima u gotovo svim općinama Kantona.

Napominjemo da je Komisija za koncesije na rješavanje ovih pitanja ukazivala i u svom Izveštaju o radu za 2019. godinu, što smo konstatovali u Izveštaju o reviziji finansijskih izveštaja Unsko-sanskog za istu godinu.

U predmetu dodjele koncesije ZU „Lječilište Gata“ Bihać, Odlukom Vlade Kantona od 28. 6. 2012. godine odobren je postupak dodjele koncesije putem samoinicijativne ponude za zahvatanje termomineralne vode iz bunara B-8 i B-11 Gate Ilijde, kojom je zaduženo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da od Komisije za koncesije zatraži ovlaštenje za vođenje pregovora sa ponuđačem, radi utvrđivanja odredbi Ugovora o koncesiji. Prema Zapisniku od 15. 7. 2015. godine, na sastanku na kojem su učestvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva zdravstva i socijalne politike, ZU „Lječilište Gata“ Bihać i Komisije za koncesije, konstatovan je zastoj u realizaciji Odluke Vlade Kantona, jer ZU „Lječilište Gata“ Bihać nije ugradila vodomjere za utvrđivanje količine zahvaćene vode iz bunara, nije pribavila vodnu dozvolu za zahvatanje termomineralne vode i nije dostavila Studiju ekonomске opravdanosti korištenja termomineralne vode.

Na sastanku je potvrđeno da će Ministarstvo zdravstva i socijalne politike doznačiti potrebna sredstva ovoj ustanovi za ugradnju vodomjera. I pored značajnog protoka vremena od kada je odobren postupak dodjele koncesije, 2012. godine, do kraja 2021. godine vodomjeri nisu ugrađeni niti je zaključen ugovor o koncesiji.

Imajući u vidu da se vrši eksploracija prirodnih bogatstava bez zaključenih ugovora o koncesiji i da se potraživanja od koncesija ne evidentiraju po svim osnovama, ne možemo potvrditi da su realno iskazana. Također, zbog činjenice da se prirodna bogatstva eksplorisu bez naknade, Kanton i jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze predmeti koncesije ne ostvaruju prihode koji im po tom osnovu pripadaju.

¹¹ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 10/03, 7/09, 19/13

Sumnjava i sporna potraživanja od koncesija kod Ministarstva privrede iskazana su u iznosu od 1.669.823 KM, a Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 838.858 KM. Sva sumnjava i sporna potraživanja su utužena, ali postoji problem naplate jer je većina koncesionara u stečaju („Splonum“ d.d. Sanski Most, „Krajina putevi“ d.d. Bihać, GP „Rad“ Cazin, itd.).

Odlukom Vlade o namjeni korištenja sredstava prikupljenih po osnovu dodjele koncesija koja pripadaju Kantonu iz 2019. godine nije utvrđena precizna namjena korištenja prikupljenih sredstava po osnovu dodjele koncesija. Navedeno ističemo jer je Odlukom utvrđeno da se sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta koriste za zaštitu i uređenje zemljišta, a sredstva ostvarena korištenjem voda za finansiranje upravljanja vodama.

U junu 2021. godine rješenjem Vlade Kantona imenovana je Radna grupa za izradu nacrta zakona o koncesijama. Do momenta okončanja revizije zakon nije donesen, a njime bi se trebala, prema datom obrazloženju, jasnije definisati precizna namjena korištenja prikupljenih sredstava po osnovu dodjele koncesija.

Preporuke:

- *zaključiti ugovore o koncesiji sa korisnicima prirodnih bogatstava (JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, ZU „Lječilište Gata“ Bihać i manjim ribogojilištima na području općina u Kantonu), kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze koncesora i koncesionara, u skladu sa Zakonom o koncesijama i na osnovu ugovora knjigovodstveno evidentirati potraživanja od koncesionih naknada;*
- *novim Zakonom o koncesijama, koji je u izradi, preciznije definisati u koje namjene će se koristiti prikupljena sredstva ostvarena korištenjem poljoprivrednog zemljišta i voda.*

6.1.4 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 8.606.933 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 26.213.979 KM ili 75,6 %. U navedenom iznosu na primljene transfere od Federacije odnosi se 7.585.100 KM, od čega se na oprihodovana sredstva COVID-19 iz ranijeg perioda odnosi 3.160.100 KM i sredstva iz 2019. godine za ublažavanje posljedica migrantske krize (594.886 KM).

Odlukom Vlade FBiH o raspodjeli sredstava iz budžeta institucija BiH namijenjenih za saniranje šteta uzrokovanih epidemijom COVID-19 od 29. 12. 2020. godine, Unsko-sanskom kantonu doznačena su sredstva u februaru 2021. godine u iznosu od 374.425 KM. Sredstva su utrošena za beneficije socijalne zaštite, subvencije u poljoprivredi i izmirenje obaveza prema dobavljačima, što je u skladu s Informacijom Federalnog ministarstva finansija od 15. 9. 2020. godine, prema kojoj će ovo Ministarstvo smatrati namjenskim utroškom sve izdatke nastale izvršavanjem budžeta korisnika, kako redovne troškove (plaće i naknade, materijalne troškove) tako i troškove koji su nastali kao pomoć iz budžeta prema privrednicima, stanovništvu i sl.

U junu 2021. godine Kanton je dostavio Federalnom ministarstvu finansija Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava po osnovu Ugovora o dodjeli potpore iz Budžeta Federacije BiH od 30. 7. 2020. godine u iznosu od 23.903.093 KM. Dodijeljena potpora koristila se za provođenje strukturalnih reformi i prevazilaženje socijalnih, ekonomskih i zdravstvenih posljedica pandemije COVID-19.

Odlukom Vlade FBiH o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2021. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa pozicije „Tekući transferi drugim nivoima vlasti – sredstva iz aranžmana sa MMF-om“ od 2. 9. 2021. godine Unsko-sanskom kantonu odobrena su i uplaćena sredstva u iznosu od 23.903.093 KM. Ugovor o dodjeli potpore iz Budžeta Federacije BiH zaključili su 19. 10. 2021. godine Federalno ministarstvo finansija i Unsko-sanski kanton, kojim je utvrđeno da se dodijeljena potpora koristi za provođenje strukturalnih reformi i prevazilaženje socijalnih, ekonomskih i zdravstvenih posljedica pandemije COVID-19 i za infrastrukturne projekte. Ugovorom je utvrđena obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava najkasnije do 31. 12. 2021. godine. Ova sredstva nisu utrošena u tekućoj godini i u cijelosti su preknjižena na kratkoročna razgraničenja.

6.1.5 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 212.710.308 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (129.936.196 KM), tekući transferi (41.694.869 KM), izdaci za materijal i usluge (13.960.045 KM), doprinosi poslodavca (13.343.668 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (4.937.949 KM), izdaci za otplate dugova (4.730.980 KM), kapitalni transferi (3.053.948 KM), izdaci za kamate (652.653 KM), i izdaci za finansijsku imovinu (400.000 KM).

6.1.6 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 129.936.196 KM, a odnose se na bruto plaće i naknade plaća, te naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 114.478.620 KM. Obračun plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona,¹² Zakonom o plaćama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u FBiH,¹³ Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaću policijskih službenika u Ministarstvu unutrašnjih poslova¹⁴ i Kolektivnim ugovorom za zaposlenike Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona.¹⁵

Vlada je osnovicu za obračun plaće u 2021. godini utvrđivala kvartalno na osnovu posebno donesenih odluka. Osnovica za obračun plaće u toku 2021. godine za nosioce izvršnih i drugih funkcija, državne službenike i namještenike u kantonalnim organima državne službe, organima sudske vlasti, za kantonalnog pravobranjoca i zamjenike, predsjedavajućeg i članove Komisije za koncesije je iznosila 302 KM (na osnovicu se obračunavao bod od 1,06, što iznosi 320 KM), poslanike u stalnom radnom odnosu u Skupštini Kantona 302 KM, policijske službenike 295 KM, za zaposlene u Javnim ustanovama predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja 302 KM, za zaposlene u JU „Socijalno-pedagoška životna zajednica“ 330 KM, za zaposlene u JU „Pedagoški zavod Unsko-sanskog kantona“ 405 KM, za zaposlene u ostalim ustanovama kulture 302 KM i za zaposlene u Univerzitetu u Bihaću 496 KM.

Najviša neto plaća u Kantonu isplaćena je u iznosu od 4.784 KM, dok je najniža isplaćena plaća iznosila 756 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 15.457.576 KM odnose se na naknade za topni obrok (9.262.528 KM), regres za godišnji odmor (2.465.643 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla (1.835.820 KM), otpremnine (826.164 KM), pomoći u slučaju smrti (957.887 KM), pomoći u slučaju teže invalidnosti i ostale pomoći (109.534 KM).

Naknada za topni obrok isplaćivala se u iznosu od 9 KM, u visini propisanoj zakonskim propisima.

Regres za godišnji odmor isplaćen je u skladu sa Odlukom Vlade o isplati regresa iz sredstava Budžeta Kantona u iznosu od 480 KM za sve zaposlene kod budžetskih korisnika, osim za sudije, tužioce i stručne saradnike koji obavljaju sudsку funkciju, za koje je iznos regresa utvrđen u skladu Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i iznosi 1.438 KM za sudije i tužioce, a za stručne saradnike koji obavljaju sudsку funkciju 719 KM.

¹² „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 11/15, 24/18

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 72/05, 22/09 i 55/13

¹⁴ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 4/14

¹⁵ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 19/16

6.1.7 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 13.960.045 KM, od čega su izdaci za: ugovorene i druge posebne usluge (4.437.989 KM), izdaci za energiju (2.600.632 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (2.489.029 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (1.849.924 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (1.324.004 KM), izdaci za tekuće održavanje (720.884 KM), unajmljivanje imovine (252.084 KM), izdaci za osiguranje i bankarske usluge (158.456 KM) i putni troškovi (127.043 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge najznačajnije čine: ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti (1.243.946 KM), troškovi advokata u predmetima obavezne odbrane (495.458 KM), kompjuterske usluge (352.774 KM), izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima (390.856 KM), izdaci za rad komisija (206.188 KM) itd.

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti iskazanu su najvećim dijelom kod Univerziteta u Bihaću (529.727 KM), Kantonalnog tužilaštva za angažovanje sudskih vještaka (189.415 KM), ustanova srednjeg obrazovanja (224.324 KM) i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (131.882 KM).

Univerzitet u Bihaću vršio je angažovanje vanjskih saradnika za realizaciju nastave na svim ciklusima. **Utvrđili smo da su vanjski saradnici angažovani za izvođenje nastave koja se obavlja u kontinuitetu tokom cijele godine. Budući da se radi o redovnim poslovima, koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, za koje nije provedena procedura u skladu s odredbama Zakona o radu, ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu za izvođenje poslova redovne nastave, niti obavljanje poslova u kontinuitetu tokom cijele godine.**

Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta iskazani izdaci u iznosu od 131.882 KM najvećim dijelom odnose se na isplate članovima komisije za polaganje vozačkih ispita i komisije za nadzor nad provođenjem propisa o osposobljavanju kandidata za vozače motornog vozila.

Kantonalno tužilaštvo je po osnovu izdataka za razna vještačenja i rad na projektima iskazalo najmanje 151.005 KM na poziciji izdataka za samostalne djelatnosti. Najveći dio ovih izdataka odnosi se na vještačenja vanjskih saradnika, stručnjaka razne struke, iako za ovu vrstu izdataka postoji propisana pozicija u okviru ugovorenih usluga u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima iskazane su u iznosu od 390.856 KM, a odnose se na paušale, naknade za rad radnih tijela, naknade za prisustvo na sjednicama skupštine i rad u kolegiju Skupštine i putne troškove. Odlukom o novčanim primanjima (naknada) izabranih dužnosnika i nosioca izvršnih funkcija u organima vlasti Unsko-sanskog kantona od 2. 11. 2015. godine utvrđeni su uslovi, visina i način ostvarivanja novčanih primanja (naknada) izabranih dužnosnika i nosioca izvršnih funkcija u organima vlasti Kantona za vrijeme obavljanja dužnosti. Visina paušala za zastupnike koji dužnost ne obavljaju profesionalno u Skupštini iznosi 1.800 KM. Iako se radi o redovnim zadacima, zastupnicima u Skupštini isplaćivana je naknada za prisustvo na sjednici i naknada kao članovima kolegija i radnih tijela u iznosu od 130 KM (predsjednicima i zamjenicima predsjednika istih u iznosu od 150 KM) po održanoj sjednici, te naknada za troškove prevoza.

Izdaci za rad u komisijama iskazani su kod Univerziteta u Bihaću, a odnose se na komisije po projektima (Erasmus +), komisije za odbranu doktorske disertacije, odbranu završnog/magistarskog rada, Upravni odbor itd. u iznosu od 55.805 KM, Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite za ispitne komisije, komisije za stavljanje i skidanje lijekova na listama lijekova Kantona (38.519 KM), Ministarstva unutrašnjih poslova (25.934 KM), Vlade Kantona za Komisiju za izbor i imenovanje iz nadležnosti (15.016 KM), itd.

Odlukom o načinu obrazovanja stručnih komisija i drugih radnih tijela od strane Vlade Kantona, rukovodilaca kantonalnih organa državne službe i ovlaštenih organa budžetskih korisnika¹⁶ definisano je da komisije obavljaju poslove i zadatke bez naknade. Odlukom su izuzeti članovi Komisije za polaganje stručnih i drugih ispita i članovi drugih komisija, koje se obrazuju u skladu sa Zakonom, samo

¹⁶ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 2/15

u slučaju kada se naknada ne obezbeđuje iz sredstava budžeta, odnosno kada troškove ispita snose kandidati, odnosno rad komisije plaćaju stranke i organi u skladu sa donesenim podzakonskim aktima.

Utvrđili smo da je obračun naknade vršen i za komisije, za koje nisu osigurana sredstva izvan Budžeta, a odnose se na naknade za učešće u radu Policijskog odbora pri Ministarstvu unutrašnjih poslova. Policijski odbor je uspostavljen Odlukom Vlade, a rješenjem ministra utvrđena je naknada u visini od 40% predsjedniku, 30% članovima i 15% tehničkom licu, prosječno isplaćene plaće u vanprivredi. Po ovom osnovu ukupno je iskazano 12.839 KM.

Utvrđili smo da obračun naknada članovima komisija koji su zaposlenici nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak¹⁷ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,¹⁸ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi. Navedenim Zakonom i Pravilnikom propisano je da naknade zaposlenicima po osnovu angažmana po bilo kojem osnovu, a u vezi sa nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obaveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i doprinose, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i Zakonom o doprinosima¹⁹ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.²⁰

Preporuke:

- **angažovanje izvršilaca za obavljanje redovnih poslova kod Univerziteta u Bihaću vršiti u skladu sa Zakonom o radu;**
- **dosljedno primjenjivati Odluku o načinu obrazovanja stručnih komisija i drugih radnih tijela od strane Vlade Kantona, rukovodilaca kantonalnih organa državne službe i ovlaštenih organa budžetskih korisnika kod isplate naknade;**
- **obračun poreza i doprinosa nastalih po osnovu nesamostalne djelatnosti za zaposlenike organa uprave vršiti u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.**

6.1.8 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi na 31. 12. 2021.godine iskazani su u iznosu od 41.694.869 KM. Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Budžet za 2021. godinu	Ostvareno na 31. 12. 2021. godine	Ostvareno u 2020. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	43.658.579	41.694.869	36.864.275	95
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	12.927.802	11.642.488	13.025.030	90
2.	Tekući transferi pojedincima	10.128.150	10.676.597	7.361.802	105
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	7.265.100	5.999.336	5.952.160	82
4.	Subvencije javnim preduzećima	2.613.527	2.705.407	3.016.167	103
5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	7.470.000	8.300.563	6.181.918	111
6.	Drugi tekući rashodi	3.254.000	2.370.478	1.327.198	72

Tekući transferi drugim nivoima vlasti odnose se najvećim dijelom na transfer centrima za socijalni rad (4.913.699 KM), ostale transfere za zdravstvo (2.666.472 KM), transfer za kantonalne službe (918.480 KM), transfer za sport (890.000 KM), transfer za visoko obrazovanje (564.565 KM), transferi općinama (433.976 KM), transferi Federaciji (406.707 KM), gradovima (348.512 KM), transfer za kulturu (77.700 KM) itd.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

¹⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 48/21, 77/21

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

Zakonom o izvršavanju Budžeta Unsko-sanskog kantona za 2021. godinu (u daljem tekstu: Zakon o izvršavanju Budžeta) definisano je da će se tekući transferi drugim nivoima vlasti utvrđeni kod Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva privrede, Ministarstva zdravstva i socijalne politike, Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša i Kantonalne uprave civilne zaštite realizovati u skladu s odlukom o kriterijima i prema programu utroška sredstava koji donosi Vlada na prijedlog resornih ministarstava. Transferi drugim nivoima vlasti Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida raspoređuju se na osnovu programa koji donosi Vlada na prijedlog resornog ministarstva.

Ostali transferi za zdravstvo kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike iskazani su u iznosu od 2.666.472 KM. Zakonom o izvršavanju budžeta uređeno je izvršavanje transfera za zdravstvo Kantonalnoj bolnici „dr Irfan Ljubijankić“ na osnovu programa utroška sredstava koji na prijedlog resornog ministarstva donosi Vlada. Prezentirana je Odluka Upravnog odbora bolnice od 19. 10. 2020. godine, kojom se direktoru bolnice daje saglasnost da zaključi sporazum o mirnom rješavanju dugovanja prema povjeriocu „Farmacija 2011“ d.o.o. Bihać sa podvrgavanjem neposrednom prinudnom izvršenju na novčanim sredstvima bolnice položenim na računima kod banaka, kako bi se okončao izvršni postupak kod Općinskog suda u Bihaću. Utvrđili smo da Vlada nije donijela program utroška sredstava, već je Odlukom od 15. 4. 2021. godine sredstva planirana Budžetom u iznosu od 1.100.000 KM, odobrila Kantonalnoj bolnici „Dr. Irfan Ljubijankić“ na prijedlog Ministarstva za deblokadu žiroračuna, odnosno osiguranje nesmetanog rada.

U okviru ostalih transfera za zdravstvo odlukama Vlade od 23. 9. i 14. 10. 2021. godine odobrena su sredstva domovima zdravlja u iznosu od 320.000 KM, od čega Domu zdravlja Bihać za troškove saniranja posljedica nastalih potresom, izradu idejnog rješenja novog objekta, pomoć kod zakupa Željezničke ambulante i pokretanje postupka nabavke zaštitnih rešetki, konvektora i radova na adaptaciji (220.000 KM) i Domu zdravlja Bosanska Krupa za finansijsku pomoć za poboljšanje radnih uslova radnika u pružanje primarne zdravstvene zaštite za pacijente (100.000 KM). U dijelu izvještavanja utvrđeno je da će domovi zdravlja dostaviti izvještaje o namjenskom utrošku sredstava Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne politike, a ono će izvijestiti Vladi.

Iako je navedenim odlukama Vlade utvrđeno da se sredstva odobravaju na osnovu člana 30. stav 1. Zakona o izvršavanju Budžeta, na način da se realizuju u skladu s odlukom o kriterijima i prema programu utroška koji donosi Vlada na prijedlog resornog ministarstva, utvrđili smo da nije donesena odluka o kriterijima, u skladu s citiranim odredbom Zakona o izvršavanju Budžeta. Zbog navedenog ne možemo potvrditi na koji način je utvrđena raspodjela sredstava domovima zdravlja Bihać i Bosanska Krupa u ukupnom iznosu od 320.000 KM.

Do okončanja revizije domovi zdravlja nisu dostavili izvještaje o namjenskom utrošku sredstava Ministarstvu.

Preporuka:

- *transfer za zdravstvo realizovati na osnovu odluka o kriterijima i programima utroška sredstava Vlade, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.*

Transfer za sport odnosi se na sredstva odobrena Sportskom savezu Kantona u iznosu od 850.000 KM za sufinansiranje rada saveza i njegovih članica, na osnovu Programa utroška sredstava koji je Vlada usvojila Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava – Grant za sport od 20. 5. 2021. godine, na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta. Doznačavanje sredstava vršeno je u mjesечnim tranšama na zahtjev Sportskog saveza. Na poziciji su iskazani i izdaci za Udruženje građana Konjički klub „Krajišnik“ (20.000 KM) i Konjički klub „Jedinstvo“ Bihać (20.000 KM) koji su planirani Budžetom za 2021. godinu.

Transfer za visoko obrazovanje odnosi se na sredstva odobrena JU Katolički školski centar „Ivan Pavao II“ – osnovna škola Bihać za sufinansiranje plaća i toplog obroka u iznosu od 564.565 KM. Sufinansiranje je odobreno Odlukom Vlade od 8. 12. 2020. godine o sufinansiranju osnovnog obrazovanja u sastavu Katoličkog školskog centra za školsku 2020/2021 godinu, na prijedlog

Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta. Sredstva su realizovana mjesečno, najviše do 1/12 odobrenih sredstava, a na osnovu dostavljenih obračuna plaća i toplog obroka.

Transferi Federacije iskazani su kod Ministarstva pravosuđa i uprave (258.885 KM) i Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (147.822 KM). Izdaci iskazani kod Ministarstva pravosuđa i uprave odnose se na troškove izvršenja mjera pritvora po rješenjima sudova.

Ministarstvo za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša iskazalo je na ovoj poziciji fakture Federalnog ministarstva finansija za izmirenje dospjelih obaveza po osnovu Supsidijarnog kreditnog sporazuma za Projekat upravljanja čvrstim otpadom iz 2004. godine, koji finansira Svjetska banka – Međunarodna asocijacija za razvoj (u daljem tekstu: WB-IDA). Sporazum je zaključen između Federacije Bosne i Hercegovine koju zastupa Federalno ministarstvo finansija i Javnog preduzeća „REG-DEP“ d.o.o. Bihać.

S obzirom na to da se ne radi o tekućem transferu, nego o izdatku za otplatu duga, konstatujemo da ovaj izdatak nije Budžetom planiran i knjigovodstveno evidentiran na odgovarajućem ekonomskom kodu, u skladu s kontnim okvirom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Tekući transferi gradovima iskazani su najvećim dijelom kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (230.940 KM) i Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida (74.775 KM).

Kod Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida, Odlukom Vlade od 5. 8. 2021. godine usvojen je na prijedlog Ministarstva Program pomoći nižim nivoima vlasti za očuvanje i promociju vrijednosti odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992.-1995. i pružanje podrške programu obilježavanja značajnih datuma u iznosu od 108.000 KM.

Odlukom ministra o utvrđivanju visine i raspona sredstava za finansiranje obilježavanja značajnih datuma iz navedenog perioda regulisano je da konačnu visinu sredstava utvrđuje posebnom odlukom ministar, uzimajući u obzir kvalitet i vrijednost projekta, visinu učešća vlastitih sredstava, programa koji se realizuje uz pomoć više sufinansijera i broja stanovnika obuhvaćenih projektom, a izuzetno može odobriti viši iznos od maksimalno utvrđenog do 10.000 KM, za realizaciju projekata od posebnog historijskog značaja. Za četiri općine (Sanski Most, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Ključ) odobrena su sredstva na osnovu zahtjeva za dodjelu sredstava na propisanom obrascu Ministarstva u ukupnom iznosu od 89.050 KM.

Za utvrđene kriterije (broj značajnih datuma, broj stanovnika, visina ličnog učešća, vrijednost projekta, broj lica obuhvaćenih projektom obilježavanja itd.) nije propisana dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost tih kriterija, zbog čega ne možemo potvrditi raspodjelu sredstava. Također, sa općinama nisu potpisani ugovori kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze, čime nisu stvoreni preduslovi za nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava, što je obaveza propisana članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *propisati potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija i sa korisnicima tekućih transfera za obilježavanje značajnih datuma zaključivati ugovore kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze.*

Tekući transferi općinama u najvećem dijelu iskazani su kod Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (179.885 KM) i Kantonalne uprave Civilne zaštite (150.161 KM).

Odlukama Kantonalne uprave Civilne zaštite odobreno je sufinansiranje nabavke cisterne za vodu Općini Ključ (60.000 KM) i Općini Bosanski Petrovac (55.161 KM) na osnovu Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Sredstva su odobrena na osnovu podnesenih zahtjeva općina sa podračuna sredstava posebne naknade. Općine su dostavile izvještaje o namjenskom utrošku sredstava.

Transfer za kulturu kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta realizovan je uz objavu Javnog poziva, na osnovu općih i posebnih kriterija za raspodjelu sredstava. Utvrđeni su slijedeći opći kriteriji: 1) kvalitet kandidovanih programa i projekata i njihov doprinos podizanju općeg nivoa u kulturi, prezentaciji i afirmaciji umjetničkog stvaralaštva 2) ravnomjerna zastupljenost svih oblasti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Posebni kriteriji su: 1) manifestacije, programi i projekti institucija i udruženja kantonalnog nivoa i značaja; 2) podrška programima i projektima koji imaju kontinuitet i tradiciju; 3) podrška programima koji afirmišu ličnosti, djela i sveukupnost umjetničkog stvaralaštva istaknutih umjetnika porijeklom sa područja Kantona; 4) doprinos projekta uspješnoj prezentaciji i afirmaciji Kantona u zemlji i inostranstvu; 5) uspjesi na domaćem i međunarodnom planu; 6) značaj manifestacije ili programa za kulturni život lokalne zajednice; 7) primarna podrška programima i projektima koji imaju podršku lokalne zajednice i osigurano finansiranje.

Utvrđeni kriteriji nisu mjerljivi, čime je ostavljena mogućnost subjektivne ocjene kandidovanih projekata. Nije propisana dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost kriterija, zbog čega ne možemo potvrditi da je osigurana transparentnost kod odabira projekata za finansiranje iz oblasti kulture.

Preporuka:

- **tekući transfer za kulturu realizovati na transparentan način, utvrditi mjerljive kriterije za odabir projekata na način da budu dokazivi dostavljanjem potrebne dokumentacije.**

Tekući transferi neprofitnim organizacijama u najvećem dijelu iskazani su kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (4.208.720 KM) i Vlade (533.100 KM).

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta iskazalo je izdatak za plaće i topli obrok vrtićima, u skladu s Kolektivnim ugovorom za djelatnost predškolskog i osnovnog obrazovanja i odgoja za teritorij Unsko-sanskog kantona, koji su 14. 12. 2020. godine potpisali Vlada i Samostalni sindikat osnovnog obrazovanja i odgoja FBiH Kantonalni odbor Unsko-sanskog kantona.

Zakonom o izvršavanju Budžeta u članu 36. stav (4) utvrđeno je da će se sredstva utvrđena u razdjelu Vlada „Grantovi neprofitnim organizacijama“ dodjeljivati pojedinačnim odlukama, a po kriterijima kojim će se utvrditi namjena korištenja dodjele sredstava i način pravdanja sredstava, a koje će posebnim propisom donijeti Vlada.

Vlada je 6. 5. 2021. godine donijela Odluku o kriterijima i postupku dodjele sredstava odobrenih u Budžetu Kantona putem Vlade kojom je utvrdila korisnike sredstava (udruženja od javnog interesa, humanitarne organizacije, fondacije i sl.), opće i posebne kriterije za ostvarivanje prava na novčanu pomoć, način podnošenja zahtjeva za dodjelu sredstava, doznačavanje, izvještavanja i nadzor nad utroškom sredstava. Odlukom je utvrđeno da se pomoć ostvaruje podnošenjem zahtjeva korisnika i pripadajuće dokumentacije kojom se dokazuje postojanje uvjeta za ostvarivanje prava na pomoć.

Odlukom je propisana dokumentacija koju su korisnici u obavezi dostaviti za ispunjavanje općih kriterija: 1) rješenje o registraciji; 2) potvrda o poreznoj registraciji; 3) ugovor sa bankom o otvaranju transakcijskog računa; 4) detaljno obrazloženje programa ili projekta za koji se traži finansiranje; 5) finansijski izvještaj o namjenskom utrošku za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva.

Utvrđeni posebni kriterij su: 1) važnost projekta iz navedene oblasti za BiH/Kanton; 2) ciljevi projekta (rješavanje problema djece, omladine, porodice, izbjeglica, povratnika, starih osoba i osoba sa posebnim potrebama i očuvanje životne sredine); 3) samoodrživost projekta (da li će projekat proizvoditi pozitivne dugoročne efekte na lokalnu zajednicu uz uslove samofinansiranja). Komisija imenovana rješenjem Vlade razmotrila je zaprimljene zahtjeve, sačinila Izvještaj o ocjeni i dostavila Uredu za zajedničke poslove na dalje postupanje.

Utvrđili smo da za posebne kriterije nije propisana potrebna dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost kriterija niti način bodovanja, zbog čega nismo mogli potvrditi na koji način ih je komisija primijenila prilikom ocjene aplikacija.

Budući da su korisnici putem zahtjeva, bez objave javnog poziva, bili u obavezi dostaviti dokumentaciju o ispunjenosti općih kriterija i da Odlukom o kriterijima i postupku dodjele sredstava odobrenih u Budžetu Kantona putem Vlade nije propisana potrebna dokumentacija za posebne

kriterije niti način bodovanja pristiglih zahtjeva, ne možemo potvrditi na koji način ih je komisija primijenila prilikom ocjene aplikacija, kao ni raspodjelu sredstava neprofitnim organizacijama u ukupnom iznosu od 486.500 KM, zbog čega nije osigurana transparentnost kod izvršavanja budžeta, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *tekuće transfere neprofitnim organizacijama na razdjelu Vlade realizovati putem javnog poziva, te propisati potrebnu dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost utvrđenih kriterija, a sve s ciljem osiguranja transparentnosti, u skladu s odredbama člana 4. Zakona o budžetima u FBiH.*

Subvencije javnim preduzećima odnose se na odobrena sredstva JP „Radio-televizija Unsko-sanskog kantona“ d.o.o. Bihać za sufinansiranje rada u iznosu od 1.650.000 KM i JP „Unsko-sanske novine“ d.o.o. Bihać za sufinansiranje rada u iznosu od 300.000 KM. Sredstva su dodijeljena na osnovu programa utroška sredstava koji je donijela Vlada, kako je i predviđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta.

Subvencije privatnim preduzećima kod Ministarstva privrede iskazane su u iznosu od 2.370.607 KM. U maju 2021. godine Ministarstvo je objavilo Javni poziv za odabir korisnika sredstava po Programu poticaja razvoja male privrede „Jačanje konkurentnosti subjekata male privrede“. Predmet Javnog poziva je prikupljanje prijava subjekata male privrede, fizičkih i pravnih lica registrovanih za proizvodnu, proizvodno-uslužnu i uslužnu djelatnost, definisanih Zakonom o poticaju razvoja male privrede za sufinansiranje troškova nabavke opreme, softver opreme i unutrašnjeg uređenja proizvodno/poslovnog prostora (građevinski i instalacijski radovi).

Utvrđeni kriteriji su: 1) broj zaposlenih; 2) vrsta djelatnosti; 3) broj zaposlenih iz ciljnih skupina – žene, mladi do 35 godina i osobe sa invaliditetom; 4) vlastito učešće u ukupnoj vrijednosti projekta; 5) poslovanje subjekta u jedinicama lokalne samouprave i 6) korisnik poticaja u posljednje dvije godine. Maksimalan iznos sredstava fizičkim licima utvrđen je u iznosu od 10.000 KM, a za pravna lica 50.000 KM.

Komisija je izvršila ocjenu prijava i utvrdila da 125 subjekata ispunjava uslove za dodjelu sredstava, a 77 prijava ocijenjeno je nepotpunim i neosnovanim. Odlukom Vlade od 7. 9. 2021. godine data je saglasnost na konačnu rang listu za 125 korisnika, koja je objavljena na web stranici Vlade.

Ugovori o dodjeli sredstava zaključeni su 15. 9. 2021. godine kojim je utvrđena obaveza korisnika da vlastita i sredstva uplaćena od Ministarstva utroše u roku od maksimalno šest mjeseci računajući od dana uplate sredstava na transakcijski račun. Namjenski utrošak sredstava dokazuje se dostavljanjem obrasca „Izvještaj o utrošku sredstava“ sa kompletnom dokumentacijom (ugovori, računi, izvodi iz banke o izvršenom plaćanju) i ovjerenom Izjavom o namjenskom utrošku sredstava. Obaveza Ministarstva utvrđena ugovorima je da vrši nadzor nad aktivnostima, što podrazumijeva posjete na terenu, nadziranje napretka projekta, praćenje roka implementacije kao i druge radnje koje ocijeni neophodnim. Ministarstvo nije vršilo posjete na terenu, međutim za provođenje nadzora nad namjenskim utroškom rješenjem ministricе od 13. 10. 2021. godine formirana je Komisija za nadzor.

Zaključkom Vlade od 24. 5. 2022. godine prihvaćen je Izvještaj Komisije za nadzor o utrošku dijela sredstava u ukupnom iznosu od 1.210.754 KM. Za tri korisnika pokrenut je postupak povrata dodijeljenih sredstava u iznosu od 53.081 KM, a za jedanaest korisnika produžen je rok za implementaciju projekta, na zahtjev korisnika uz saglasnost Ministarstva, po čijem isteku i dostavljanju Izvještaja o utrošku će Komisija posebno izvestiti Vladu.

Drugi tekući rashodi u najvećem dijelu u iznosu od 2.176.164 KM odnose se na isplate fizičkim licima po osnovu sudskih izvršnih rješenja.

6.1.9 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 3.053.948 KM i odnose se u cijelosti na kapitalne transfere drugim nivoima vlasti (2.935.308 KM) i neprofitnim organizacijama (118.640 KM).

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti u najvećem dijelu iskazani su kod Vlade (2.125.000 KM) i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (342.220 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da se kapitalni transferi koriste po programima koje donosi Vlada na prijedlog resornih ministarstava i da ne mogu aplicirati za sredstva u tekućoj godini subjekti koji nisu dostavili izvještaj o utrošku sredstava iz prethodne godine.

Odlukom Vlade od 23. 12. 2021. godine utvrđena je raspodjela sredstava općinama i gradovima za projekte izgradnje, rekonstrukcije i sanacije lokalne infrastrukture i drugih projekata u iznosu od 2.095.000 KM. Sredstva su odobrena: Grad Bihać (280.000 KM), Grad Cazin (360.000 KM) i općine Bužim (300.000 KM), Bosanska Krupa (340.000 KM), Velika Kladuša (260.000 KM), Sanski Most (173.000 KM), Ključ (227.000 KM) i Bosanski Petrovac (155.000 KM). Sredstva su odobrena na osnovu zahtjeva općina kojima su utvrđeni projekti za finansiranje. Međutim, pojedini zahtjevi dostavljeni su nakon donošenja Odluke, a na zahtjev Vlade.

Sa korisnicima sredstava nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze i utvrdila namjena doznačavanja sredstava i obaveza izvještavanja o njihovom utrošku s ciljem osiguranja namjenskog utroška, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Utvrđili smo da Vlada nije formirala komisiju za ocjenu projekata i utvrđivanje visine sredstava po projektu, niti je utvrdila kriterije za vrednovanje projekata i odabir korisnika sredstava. Izdaci po navedenom osnovu su iskazani, s tim da su sredstva do 24. 6. 2022. godine doznačena na transakcijske račune dva korisnika, Grad Bihać i Općinu Ključ, u ukupnom iznosu od 285.000 KM.

Budući da su korisnici aplicirali bez objave javnog poziva, a putem zahtjeva za dodjelu sredstava, da nije formirana komisija za ocjenu projekata i utvrđivanje visine sredstava po projektu, niti je Vlada utvrdila kriterije za vrednovanje projekata i odabir korisnika sredstava, ne možemo potvrditi da je raspodjela sredstava tekućih transfera sa pozicije Vlade izvršena transparentno. To nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da se izrada i izvršavanje budžeta zasniva na transparentnosti, kao jednom od osnovnih budžetskih principa.

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti iskazani kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odnose se na realizaciju projekata po Programu utroška sredstava Budžeta Kantona za 2021. godinu „Grantovi od vodnih naknada“.

Pravilnikom o kriterijima i načinu korištenja sredstava vodnih naknada iz 2017. godine, utvrđeno je da su korisnici sredstava, gradovi/općine Kantona i u manjem dijelu do 1% prikupljenih sredstava nevladine organizacije, dužni zahtjeve za dodjelu podnijeti Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva najkasnije do 31. 1. za tekuću fiskalnu godinu. Pravilnikom je utvrđeno da sve prispjele zahtjeve obrađuje Ministarstvo, vodeći računa o tome da se raspodjela sredstava izvrši na svaki grad/općinu na području Kantona, u skladu sa potrebama, veličinom, te visinom prikupljenih sredstava po osnovu vodnih naknada na području te općine i priprema Program utroška sredstava. Međutim, nije nam prezentirano koliki je ukupan broj pristiglih zahtjeva i na koji način je izvršen odabir projekata za finansiranje, zbog čega **smatramo da ovakav način raspodjele sredstava nije u potpunosti jasno utvrđen i mjerljiv i da zbog navedenog izvršavanje budžeta nije zasnovano na principu transparentnosti, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.**

Odlukom Vlade Kantona od 29. 4. 2021. godine, a na prijedlog Ministarstva, usvojen je Program utroška sredstava Budžeta Kantona za 2021. godinu „Grantovi od vodnih naknada“ u iznosu od 706.500 KM, kojim je planirana realizacija 15 projekata.

Izvještaj o realizaciji Programa utroška sredstava Budžeta Kantona za 2021. godinu „Grantovi od vodnih naknada“ usvojila je Vlada 3. 3. 2022. godine. Projekti su realizovani u iznosu od 342.220 KM, što je u odnosu na plan izvršenje od 48%. Od ukupno 15 projekata, osam projekata je završeno, tri su u fazi realizacije, a za četiri projekta nije započeta realizacija. Kao razlog kašnjenja projekata navedena je slaba organizovanost općinskih/gradskih službi.

Preporuke:

- ***raspodjelu sredstava kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti na razdjelu Vlade, kao i iz namjenskih sredstava vodnih naknada, vršiti na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, primjenjujući načelo transparentnosti, u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, te osigurati efikasnost kod korištenja sredstava vodnih naknada;***
- ***sa korisnicima kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti zaključivati ugovore kojima će se utvrditi namjena odobrenih sredstava i regulisati međusobna prava i obaveze, te vršiti nadzor nad utroškom sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.***

6.1.10 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 4.937.949 KM i u odnosu na plan ostvareni su manje za 3.861.076 KM ili 44%.

Ovi izdaci se odnose na nabavku građevina (894.357 KM), opreme (2.153.065 KM), rekonstrukciju i investiciono održavanje (1.570.636 KM) i nabavku stalnih sredstva u obliku prava (319.891 KM).

Izdaci za nabavku građevina najvećim dijelom odnose se na nabavku zgrada kod Ministarstva unutrašnjih poslova (345.291 KM) i ulaganja u obrazovne ustanove kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (544.605 KM).

Izdaci za nabavku opreme najvećim dijelom odnose se na nabavku motornih vozila (621.814 KM), kompjuterske opreme (621.290 KM) i policijske opreme (547.956 KM). Veći izdaci za nabavku motornih vozila iskazani su kod Uprave policije (186.000 KM), Kantonalne uprave za inspekcijske poslove (139.990 KM) i Ureda za zajedničke poslove Vlade (99.333 KM).

Nabavka stalnih sredstava u obliku prava najvećim dijelom odnosi se na ulaganja u tuđa stalna sredstva.

Rekonstrukcija i investiciono održavanje najvećim dijelom odnosi se na rekonstrukciju osnovnih i srednjih škola kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.

Postupci i procedure nabavki odabranih uzoraka, kao i realizacija zaključenih ugovora, obrazloženi su u tački 8. Javne nabavke.

6.1.11 Tekuća rezerva

Tekuća rezerva planirana je u iznosu od 200.000 KM, a realizovana u iznosu od 198.700 KM. Prema Izvještaju o korištenju tekuće rezerve za 2021. godinu, Vlada Kantona odobrila je odluke u iznosu od 49.500 KM i Kabinet premijera u iznosu od 149.200 KM.

Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona za 2021. godinu utvrđeno je da se sredstva tekuće rezerve odobravaju za finansiranje hitnih i nepredviđenih rashoda i izdataka za tekuću fiskalnu godinu kao i sponzorstva i pokroviteljstva kada se kao sponzor ili pokrovitelj pojavljuje Vlada, sufinansiranje odobrenih programa finansiranih iz drugih izvora a koji se realizuju sa domaćim ili inostranim partnerom ili drugim nivoima vlasti, u slučaju elementarnih i drugih prirodnih nesreća. Ostalim korisnicima koji nisu budžetski korisnici može se odobriti korištenje za učešće pojedinaca i udruženja građana ili sportskih klubova sa područja Kantona na svjetskim, evropskim i državnim takmičenjima, za nepredviđene projekte od interesa za Kanton i u drugim slučajevima kada Vlada utvrdi opravdanim korištenje sredstava rezerve za pokriće hitnih i nepredviđenih izdataka.

Sredstva tekuće rezerve odobravana su u najvećem dijelu za finansijsku pomoć pojedincima za liječenje, tešku materijalnu situaciju, nabavku ogrijeva, izdavanje knjiga i sl.

6.1.12 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2021. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Ostvareno u 2020. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	217.949.164	218.624.083	210.645.576	100
I.1.	Prihodi od poreza	154.632.727	191.818.832	160.723.288	124
I.2.	Neporezni prihodi	27.939.724	18.198.318	24.769.973	65
I.3.	Primljeni transferi	35.376.713	8.606.933	25.152.315	24
II	RASHODI	215.996.926	202.641.379	195.631.033	94
II.1.	Tekući rashodi	167.007.447	157.239.909	153.905.354	94
II.2.	Tekući grantovi	43.658.579	41.694.869	36.864.275	95
II.3.	Kapitalni grantovi	4.133.900	3.053.948	4.048.623	73
II.4.	Izdaci za kamate	997.000	652.653	812.781	65
II.5	Tekuća budžetska rezerva	200.000			
III	TEKUĆI SUFICIT I – II	1.952.238	15.982.704	15.014.543	818
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	8.702.024	4.932.948	3.394.688	57
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	97.001	5.001	20.975	5
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	8.799.025	4.937.949	3.415.663	56
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(6.749.786)	11.049.756	11.619.855	-163
VI	NETO POVEĆANJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	(100.000)	20.000	12.685	-20
VI.1.	Primici od finansijske imovine	300.000	420.000	5.162.685	140
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	400.000	400.000	5.150.000	100
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 - VII 2)	12.349.786	(4.730.980)	(4.744.949)	-38
VII.1.	Primici od zaduživanja	17.148.386	0	0	
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	4.798.600	4.730.980	4.744.949	98
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	5.500.000	6.338.776	6.887.591	115

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	57.895.796	64.186.137
--	-------------------	-------------------

U 2021. godini iskazan je tekući suficit u iznosu od 15.982.704 KM, obzirom da su prihodi ostvareni u iznosu od 218.624.083 KM, a rashodi u iznosu od 202.641.379 KM.

Ukupan suficit iskazan je u iznosu od 11.049.756 KM, jer su pored tekućeg suficita, iskazani izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 4.937.949 KM i primici od prodaje stalnih sredstava 5.001 KM.

Ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 6.338.776 KM, s obzirom da je pored ostvarenog ukupnog suficita, iskazano povećanje primitaka u odnosu na izdatke za finansijsku imovinu u iznosu od 20.000 KM i smanjenje izdataka za otplate dugova u iznosu od 4.730.980 KM.

U Konsolidovanom bilansu stanja“ na 31.12.2021. godine iskazan je ukupan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 57.895.796 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji je za 6.290.341 KM, a ne za 6.338.776 koliko iznosi ukupan finansijski rezultat. Razlika u iznosu od 48.435 KM odnosi se na provođenje odluka nakon godišnjeg popisa, koje su provedene na teret odnosno u korist finansijskog rezultata.

Uspostavom Trezora 2005. godine izvršena je konsolidacija finansijskih izvještaja budžetskih korisnika sa njihovim iskazanim finansijskim rezultatima. Međutim, nisu izvršeni analiza početnih stanja viška prihoda i rashoda koji su iskazani kod pojedinih budžetskih korisnika, niti je izvršen njihov prenos na organizacionu jedinicu Ministarstva finansija, u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Obaveze i rashodi po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 80.433.280 KM nisu priznati u skladu s članom 76. Zakona budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, što je detaljno obrazloženo u tački 7. Izvještaja.

Također, kod izvršavanja Budžeta Kantona za 2021. godinu rashodi i izdaci nisu se priznavali u trenutku njihovog nastanka s obzirom na to da obaveze u iznosu od 705.556 KM, od čega u najvećoj mjeri tekući transferi za porodilje i demobilisane borce, nisu knjigovodstveno evidentirane u 2021. godini.

Zbog navedenog su rashodi, finansijski rezultat tekućeg perioda, kao i tekuće obaveze i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima manje iskazani na datum bilansa, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *izvršiti analizu strukture konta Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima i u saradnji s Ministarstvom finansija provesti korektivna knjiženja.*

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima iznosi 36.847.878 KM i odnosi se na sredstva na bankovnim računima u iznosu od 36.788.032 KM i stanja blagajni (59.846 KM).

Stanja na bankovnim računima odnose se na stanje transakcijskog računa 2.070.137 KM i stanja na 13 podračuna od kojih su najznačajniji iznosi na podračunima za COVID 19 (23.952.573 KM), naknada za šume (2.978.973 KM), naknada za pretvorbu poljoprivrednog u nepoljoprivredno zemljište (2.614.494 KM), naknada za zaštitu i spašavanje (1.603.240 KM), Escrow račun (1.106.395 KM), nerealizovana sredstva donacija (777.548 KM), koncesije (527.993 KM).

U skladu sa Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i trezor, neutrošena sredstva na kraju godine (namjenska sredstva i sredstva primljena po osnovu donacija) prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižavaju se na vremenska razgraničenja. Shodno navedenom, saldo na računu treba da odgovara razgraničenim prihodima ukoliko sredstva nisu korištena za druge namjene.

Utvrđili smo da namjenska novčana sredstva u ukupnom iznosu od 9.490.000 KM na 31. 12. 2021. godine nisu bila raspoloživa za utvrđene namjene, jer se već od 2014. godine koriste za solventnost i ne vraćaju na namjenske podračune. U navedenom iznosu manje su iskazana u odnosu na razgraničene prihode, i to sredstva od naknada za šume, sredstva za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta, sredstva sa Escrow računa i sredstva za zaštitu i spašavanje. Na osnovu odluka Vlade Kantona iz 2014. godine ova sredstva korištena su kao pozajmice za izmirenje obaveza Budžeta Kantona. Izmjenom odluka Vlade Kantona je rokove za povrat produžavala za svaku narednu godinu, a posljednji rok za povrat utvrđila je Odlukom od 28. 7. 2020. godine, do 2025. godine. Navedenom odlukom utvrđeno je da se izvrši povrat sredstava iz sredstava Budžeta Kantona za 2020. godinu u iznosu od 5.150.000 KM, a da se povrat preostalog dijela pozajmice u iznosu od 9.890.000 KM izvrši do 2025.godine. U 2021. godini izvršen je povrat pozajmica u iznosu od 400.000 KM.

Budući da sredstva nisu vraćena na namjenske podračune, nisu bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene proteklih osam godina. Navedeno nije opravданo s obzirom na to da je trošenje navedenih namjenskih sredstava zakonski uređeno i da njihovo posuđivanje i trošenje za druge namjene nije regulisano propisima.

U Glavnoj knjizi korištenje ovih novčanih sredstava knjigovodstveno je evidentirano kao dugoročni plasman (grupa konta 02) i dugoročna obaveza (grupa konta 41). S obzirom na to da se radi o internim transakcijama, konstatujemo da ovakav način knjigovodstvenog evidentiranja nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske

korisnike i trezor Kantona. Navedeno je imalo za posljedicu više iskazane dugoročne plasmane i dugoročne obaveze za 9.490.000 KM.

Preporuka:

- **nastaviti aktivnosti na povratu namjenskih novčanih sredstava koja su u ranijem periodu korištena za održavanje solventnosti, kako bi bila raspoloživa za korištenje u predviđene namjene.**

6.2.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 6.071.166 KM i odnose se na ostala potraživanja u iznosu od 5.739.679 KM, potraživanja od pravnih lica (417.031 KM), potraživanja od fizičkih lica (2.083 KM) i ispravku vrijednosti potraživanja iskazanoj na potražnoj strani (87.627 KM).

Potraživanja od pravnih lica odnose se na potraživanja za isporučene robe i usluge (343.841KM) i potraživanja za unaprijed plaćenu robu (72.994 KM). Značajniji iznosi potraživanja za isporučene robe i usluge iskazani su kod Ministarstva privrede (122.738 KM) i JU Univerzitet u Bihaću (81.823 KM).

Ostala potraživanja najvećim dijelom predstavljaju sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 3.468.234 KM, ostala potraživanja (1.751.675 KM) i potraživanja za bolovanja preko 42 dana (418.258 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u najvećem dijelu kod Ministarstva privrede (1.669.823 KM), Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (838.858 KM), JU Poljoprivredni zavod (311.993 KM) i Vlade (300.000 KM).

Ministarstvo privrede iskazuje potraživanja po osnovu koncesione naknade (1.609.995 KM) i potraživanja po osnovu dugoročnog depozita od Banke Srpke a.d. Banja Luka u stečaju, koji se vodio kod „Una“ banke Bihać (59.828 KM). U 2021. godini potraživanja po osnovu koncesione naknade uvećana su za 965.997 KM, jer je evidentirana koncesiona naknada koja pripada općinama i gradovima, s obzirom na to da ranije nije bila evidentirana. Potraživanje od Banke Srpke a.d. Banja Luka u stečaju naplaćeno je u iznosu od 90.171 KM. Uplata po drugom osnovu nije bilo.

Najveći dužnici su: GP „Rad“ Cazin (1.003.626 KM), Splonum d.d. Sanski most (310.313 KM), Fadalti d.o.o. Sanski Most (107.513 KM), Krajina putevi d.d. Bihać (80.991 KM). Za ova potraživanja Ministarstvo privrede je putem Kantonalnog pravobranilaštva zatražilo naplatu utuženjem.

Kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazana su potraživanja po osnovu kredita po „Projektu hitne obnove stočnog fonda“ u iznosu od 296.173 KM. U periodu od 1997. do 2002. godine Ministarstvo je, s ciljem hitne obnove stočnog fonda, zaključilo tri ugovora sa Privrednom bankom Bihać d.d. i dva ugovora sa Una bankom Bihać d.d. o obavljanju komisionih poslova na naplati robnih kredita (stoke) u vrijednosti od 3.901.255 KM. Krediti su odobreni na rok do pet godina, a visina komisione naknade je utvrđena u iznosu ugovorene kamate. Spomenutim ugovorima je definirano da odabir korisnika robnih kredita provodi Ministarstvo, koje preuzima i 100% rizik za povrat kredita.

Ministarstvo se obratilo Kantonalnom pravobranilaštvu dopisom od 20. 12. 2021. godine i zatražilo mišljenje o mogućnosti otpisa svih potraživanja po „Projektu hitne obnove stočnog fonda“ u što kraćem roku, kako bi pripremilo prijedlog otpisa navedenih potraživanja prema Centralnoj popisnoj komisiji sa 31. 12. 2021. godine. Ministarstvo je istaklo da je naplata samim prestankom važenja Zakona o načinu i uslovima izmirenja dugovanja fizičkih lica po osnovu ugovora o robnom kreditu²¹ ostvarena u zanemarivom iznosu.

Također, u sudskim postupcima pojedine presude su donijete i sud je odredio izvršenje na novčanim sredstvima ili na pokretnim stvarima izvršenika, ali su izvršenja zaključkom suda obustavljena. Prema izvještajima sudskog izvršitelja, pljenidba, popis i procjena pokretnih stvari bili su bezuspješni jer nisu pronađene pokretne stvari koje mogu biti predmet izvršenja, a u određenim slučajevima nastupila je smrt. Tamo gdje su i pronađene pokretne stvari, nije bilo zainteresovanih

²¹, „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 9/17, 15/18

kupaca prilikom prodaje. Izvršenici nemaju sredstva na računima, nemaju primanja a računi su ugašeni. Zbog navedenog upitna je isplativost vođenja postupaka zbog visokih troškova i administrativnih izdataka, a radi se o potraživanjima starim preko 20 godina.

Kantonalno pravobranilaštvo odgovorilo je dopisom od 27. 12. 2021. godine u kojem se navodi da je prije zauzimanja stava o eventualnom otpisu ovih potraživanja potrebno za svakog korisnika izvršiti procjenu naplativosti na način da se u 2022. godini izvrši sravnjavanje podataka evidencije Ministarstva sa podacima iz evidencije Kantonalnog pravobranilaštva.

Ispravka vrijednosti potraživanja iskazana je kod JU „Poljoprivredni zavod“ (86.827 KM). **Prenos potraživanja sa pozicije redovnih na sumnjava i sporna vršen je na način da je kao protustavka pozicije sumnjivih i spornih potraživanja knjižena pozicija ispravke vrijednosti, što nije u skladu sa Uredbom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog, nepravilno su i manje iskazana potraživanja za iznos koji je evidentiran na poziciju ispravke.**

Preporuke:

- *u saradnji s Kantonalnim pravobranilaštvom poduzeti aktivnosti na procjeni naplativosti iskazanih sumnjivih i spornih potraživanja po osnovu „Projekta obnove stočnog fonda“ kako bi se sačinio prijedlog nenaplativih potraživanja, s ciljem njihovog realnog iskazivanja;*
- *izvršiti analizu ranijih knjiženja prenosa potraživanja na sumnjava i sporna i shodno tome provesti korektivna knjiženja.*

6.2.3 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Kantona na 31. 12. 2021. godine **na poziciji stalnih sredstava** iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 156.263.948 KM (nabavne vrijednosti 272.997.533 KM i otpisane vrijednosti 116.733.585 KM), dugoročni plasmani 9.490.000 KM, vrijednosni papiri 559.857 KM i dugoročna razgraničenja 1.632.622 KM.

U odnosu na prethodnu godinu, značajnije umanjenje stalnih sredstava iskazano je na poziciji dugoročnih razgraničenja za 737.510 KM, dugoročnih plasmana za 400.000 KM i vrijednosnih papira za 279.320 KM.

Najznačajnije povećanje iskazano je na poziciji građevina za 5.058.561 KM, zatim opreme 2.037.572 KM, stalnih sredstava u obliku prava 287.506 KM. Ispravka vrijednosti u 2021. godini iznosila je 4.475.188 KM.

Stalna sredstva iskazana su više za 9.490.000 KM, s obzirom na to da su interne transakcije, korištenje namjenskih novčanih sredstava u druge svrhe, knjigovodstveno evidentirane kao dugoročni plasmani.

Na poziciji zgrada iskazani su stambeni objekti u vrijednosti 4.457.890 KM, od čega se 1.532.901 KM odnosi na stanove Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, koji su evidentirani u knjigovodstvu, ali aktivnosti na pravnom regulisanju stanova nisu okončane već niz godina.

JU „Stanouprava“ Bihać je investitor zgrade čija je gradnja započeta 1989. godine i koja je dovedena do određenog nivoa izgrađenosti do 1992. godine. Vlada Kantona je 1998. godine bez utvrđenja statusa objekta, nivoa izgrađenosti i saglasnosti JU „Stanouprava“ Bihać nastavila gradnju i izgradila 16 stanova za kadrovske potrebe, a Odlukom Skupštine Kantona od 20. 6. 2002. godine Vlada Kantona zadužena je da sa Stambenim fondom Općine Bihać (pravni sljednik JU „Stanouprava“ Bihać) pravno reguliše status stanova „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, koji su građeni sredstvima kredita.

Ugovorima o korištenju i kupoprodaji stanova koje je zaključilo tadašnje Kantonalno ministarstvo obrazovanja, nauke, vjere i sporta sa korisnicima i kupcima stana utvrđeno je da Ministarstvo kupcu daje na korištenje i uz uslov da ispuni sve ostale obaveze iz ugovora, prodaje stan.

Kantonalno pravobranilaštvo je dalo mišljenje da ugovori nisu zaključeni u skladu sa Zakonom o stambenim odnosima i Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, jer zakon ne poznaje terminologiju „ugovor o korištenju i kupoprodaji stana“.

Iako je još 2015. godine Zaključkom Vlade Kantona prihvaćena Informacija Komisije za analizu stambenih jedinica koje koriste zaposlenici Rektorata i visokoškolskih ustanova Univerziteta u Bihaću, a kojom je utvrđena potreba imenovanja stručne komisije sa zadatkom da utvrdi ispitivanje pravne valjanosti odluka, ugovora i ostalih akata koji uređuju status stanova i rokovima izvršenja, komisija nikada nije osnovana.

Za uložena sredstva do ulaska u posjed Kantona, Općinski sud u Bihaću donio je Presudu od 16. 7. 2004. godine prema kojoj je tuženi Unsko-sanski kanton dužan JU „Stanouprava“ Bihać platiti iznos od 378.266 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 9. 2. 2002. godine do isplate i na ime parničnih troškova iznos od 20.000 KM, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja Presude. Izvršenik nije ispunio obavezu iz presude, te je tražilac izvršenja predložio da sud doneše rješenje o izvršenju.

Zaključkom Vlade od 7. 6. 2019. godine prihvaćena je Informacija Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, kojim se zadužuje Kantonalno pravobranilaštvo da utvrdi pravnu valjanost ugovora, odluka i ostalih akata koji uređuju status stanova koji su knjigovodstveno evidentirani na Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta i četiri stana u vlasništvu Vlade Kantona, koji se knjigovodstveno vode kod Ureda za zajedničke poslove Vlade Unsko-sanskog kantona i da podnese tužbu za poništenje ugovora o kupoprodaji i korištenju.

Zaključkom je zaduženo Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta i Ministarstvo finansija da u skladu sa Budžetom Kantona i presudom suda u Bihaću od 16. 7. 2004. godine predloži plaćanje iznosa po presudi, odnosno da sačini sporazum o načinu izmirenja obaveza sa JU „Stanouprava“ Bihać.

U 2021. godini Zaključkom Vlade od 24. 3. 2021. godine prihvaćena je Informacija Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta kojom se JU „Stanouprava“ Bihać poziva da se prijavi na javni poziv Ministarstva finansija za sve imaoce pravosnažnih sudskeh odluka, s ciljem zaključivanja sporazuma. Prema prezentiranoj dokumentaciji ova javna ustanova nije se prijavila na Javni poziv.

Ovim Zaključkom Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta je zaduženo da sa Uredom za zajedničke poslove Vlade pokrene aktivnosti za utvrđivanje odgovornosti lica koja su zaključila ugovore o korištenju i kupoprodaji stanova sa korisnicima, koji su shodno mišljenju Kantonalnog pravobranilaštva nezakoniti. Ministarstvo je dopisom od 29.7.2021. godine dostavilo Kantonalnom tužilaštvu ugovore o korištenju i kupoprodaji stanova na nadležno postupanje.

Preporuka:

- ***okončati aktivnosti na pravnom regulisanju statusa stanova „D3“ objekta „Blok 11“ u naselju Ozimice II, koji se iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.***

6.2.4 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane u iznosu od 101.049.565 KM u odnosu na prethodnu godinu veće su za 14.803.204 KM, a odnose se na kratkoročne obaveze (31.197.084 KM), obaveze prema radnicima (15.209.538 KM), obaveze po kreditima (4.362.754 KM) i kratkoročna razgraničenja (50.280.188 KM).

Kratkoročne obaveze odnose se na obaveze za tekuće transfere (14.519.381 KM), kratkoročne tekuće obaveze (9.219.505 KM), obaveze prema fizičkim licima (1.986.795 KM), obaveze za kapitalne transfere (2.931.208 KM), obaveze za subvencije (1.683.356 KM), ostale kratkoročne obaveze (856.839 KM).

Dio obaveza za tekuće transfere odnosi se na neizmirene obaveze za zdravstveno osiguranje iz ranijeg perioda: kod Ministarstva zdravstva od 2014. -2018. godine (3.347.647 KM), Ministarstva za pitanje boraca i ratnih vojnih invalida od 2014. -2018. godine (2.141.044 KM) i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta od 2014.-2020. godine (1.078.461 KM).

Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona je Općinskom суду Bihać uputio 1. 8. 2019. godine Prijedlog za izvršenje na novčanim sredstvima sa računa banke u vrijednosti spora 3.335.322

KM protiv izvršenika Unsko-sanskog kantona Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike, te 30. 7. 2019. godine protiv Ministarstva obrazovanja u vrijednosti spora 1.018.253 KM.

Općinski sud u Bihaću donio je 5. 8. 2019. godine Rješenje o izvršenju kojim se određuje izvršenje po prijedlogu Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona u svojstvu tražioca izvršenja, međutim prihvaćen je prigovor izvršenika u kojem je prigovorio nadležnosti budući da se radi o naplati doprinosa za socijalno osiguranje, čija naplata i kontrola je u nadležnosti Porezne uprave FBiH, u skladu sa Zakonom o poreznoj upravi FBiH. U konačnici, sud se oglasio apsolutno nenačinljivim za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje tražioca izvršenja.

Obaveze prema radnicima odnose se na obaveze za plaće i naknade zaposlenih za novembar i decembar 2021. godine.

Obaveze po kreditima odnose se na obaveze po kreditu iz sredstava Međunarodnog monetarnog fonda po Stand by aranžmanu za ublažavanje efekata svjetske ekonomske krize (1.923.077 KM), kreditu za modernizaciju Univerziteta u Bihaću (2.374.936 KM), kredit za Projekat vodosnabdijevanja Općine Bužim (244,57 KM) i kamate u iznosu od 64.496 KM. Obaveze po kreditu za modernizaciju Univerziteta u Bihaću po reprogramu obaveza dospijevaju 30. 6. 2029. godine, zbog čega su kratkoročne obaveze precijenjene za 2.374.936 KM. Zbog navedenog obaveze nisu iskazane na propisanoj poziciji u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kojim je utvrđeno da se obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godine evidentiraju na poziciji dugoročnih obaveza, što je opisano u tački 6.2.5 Izvještaja.

Kratkoročna razgraničenja odnose se najvećim dijelom na razgraničene namjenske prihode (44.852.107 KM), razgraničene ostale prihode (3.375.829 KM) i razgraničene rashode (470.642 KM).

Razgraničeni namjenski prihodi su: neutrošena sredstva COVID-19 (23.952.573 KM), naknade za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe (5.539.905 KM), naknade za šume (5.008.507 KM), naknade od koncesija (404.996 KM), za zaštitu i spašavanje (3.033.730 KM), sredstva od privatizacije - Escrow račun (3.829.628 KM), naknade za vode (418.017 KM), za zaštitu okoliša (321.360 KM).

Namjenska sredstva na 31. 12. 2021. godine nisu usklađena sa stanjem novčanih sredstava na podračunima što je opisano u tački 6.2.1 Izvještaja.

Prema prezentiranim podacima Ministarstva finansija obaveze iz 2021. godine u iznosu od 705.556 KM nisu iskazane u finansijskim izvještajima za 2021. godinu, već su iste prenesene na teret Budžeta za 2022. godinu, zbog čega su obaveze u revidiranoj godini podcijenjene za navedeni iznos, a pozitivan finansijski rezultat precijenjen.

6.2.5 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze na 31. 12. 2021. godine iskazane su u iznosu od 35.350.823 KM. Dugoročne obaveze po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 7.058.114 KM, a po domaćem zaduzivanju 28.292.709 KM.

Struktura i stanje obaveze daju se u tabeli:

Svrha zaduženja (kreditor)	Period otplate duga		Ukupan iznos kredita	Stanje duga sa kamatom (u KM) 31. 12. 2021.
	Glavnica	Kamata		
1	2	3	4	5
Modernizacija bolnica (Export-import bank Koreja)	2014-2031.	2010-2031.	3.233.415 USD	3.352.026
Za finansiranje budžetskog deficitia (UniCredit bank BiH)	2017-2025.	2015-2025.	16.500.000 KM	8.170.749,11
Nabavka medicinske opreme za bolnice (Erste bank Austria)	2020-2029.	2014-2029.	6.491.563 EUR	10.631.960
Modernizacija Univerziteta u Bihaću (Raiffeisen bank Austria)	2019-2029.	2013-2026.	4.250.000 EUR	3.706.088

Pozajmljena namjenska novčana sredstva				9.490.000
UKUPNO:				35.350.823

U okviru dugoročnih obaveza iskazane su obaveze po pozajmljenim namjenskim novčanim sredstvima za solventnost u ranijem periodu u iznosu od 9.490.000 KM, čiji rok vraćanja je Vlada utvrdila Odlukom od 28. 7. 2020. godine do 2025. godine. U Glavnoj knjizi korištenje ovih novčanih sredstava knjigovodstveno je evidentirano kao dugoročni plasman (grupa konta 02) i dugoročna obaveza (grupa konta 41). **S obzirom na to da se radi o internim transakcijama, konstatujemo da ovakav način knjigovodstvenog evidentiranja nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i rezerv Kantona, zbog čega su dugoročne obaveze precijenjene za navedeni iznos.**

Budući da Kanton u ranijem periodu nije pravovremeno izmirivao dospjele obaveze po osnovu zaključenih ugovora o kreditima, izvršen je reprogram po dva kredita, za projekat „Modernizacije Univerziteta u Bihaću“ sa rokom otplate do 30. 6. 2029. godine i Stand by aranžman sa Međunarodnim monetarnim fondom sa rokom otplate do 10. 10. 2022. godine.

Prema Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i rezerv Kantona vršen je prenos dospjelih obaveza za anuitete s pozicije dugoročnih na poziciju kratkoročnih obaveza od zaduživanja.

Međutim, po reprogramu obaveza u Glavnoj knjizi nisu provedena knjiženja kako bi se stanje kratkoročnih i dugoročnih obaveza po osnovu kredita „Modernizacija Univerziteta u Bihaću“ usaglasilo sa aneksom ugovora i važećim otplatnim planom. Zbog navedenog, na poziciji kratkoročnih obaveza od zaduživanja (grupa konta 33) i dalje su knjigovodstveno evidentirane obaveze za anuitete koji dospijevaju u narednim godinama (dugoročne obaveze) u iznosu od 2.374.936 KM, zbog čega su dugoročne obaveze na 31. 12. 2021. godine iskazane manje za ovaj iznos.

Na razdjelu Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Budžetom su planirana sredstva za izmirenje obaveza po osnovu Supsidijarnog kreditnog sporazuma za Projekat upravljanja čvrstim otpadom iz 2004. godine, koji finansira Svjetska banka – Međunarodna asocijacija za razvoj (u daljem tekstu – WB-IDA) i Supsidijarnog sporazuma o zajmu po Drugom projektu upravljanja čvrstim otpadom koji finansira Svjetska banka – Međunarodna banka za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: WB IBRD) iz 2014. godine. Ovi sporazumi zaključeni su između Federacije Bosne i Hercegovine koju zastupa Federalno ministarstvo finansija i Javnog preduzeća „REG-DEP“ d.o.o. Bihać.

Javno preduzeće „REG-DEP“ d.o.o. Bihać bilo je zaduženo za uspostavljanje Regionalne sanitарне deponije. U Informaciji o stanju obaveza po kreditima koju je sačinilo Ministarstvo građenja, prostornog uređenja i zaštite okoliša od 13. 6. 2022. godine i uputilo Vladi, navedeno je da je Skupština 2014. godine donijela Odluku o prihvatanju lokacije za deponiju i usvojila Studiju izvodljivosti. Međutim, 2016. godine Skupština je istu odluku stavila van snage, čime je Kanton ostao bez lokacije za deponiju a projekat zaustavljen, a preduzeće je u stečajnom postupku brisano iz sudskog registra. Budući da je proces upravljanja čvrstim otpadom zaustavljen, Odlukom Vlade od 16. 11. 2018. godine potvrđeno je da su ispunjeni svi uslovi pretvaranja garancije Kantona po Drugom projektu upravljanja čvrstim otpadom u dug.

Utvrđili smo da je Federalno ministarstvo finansija ispostavljalo fakture za dospjele obaveze po kreditima Kantonu – Ministarstvu za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Stanje duga (glavnica) po kreditu WB-IDA na 31. 12. 2021. godine iznosi 876.030 KM, a po kreditu WB-IBRD 405.196 KM sa kamatom. Ove obaveze na datum bilansa nisu knjigovodstveno evidentirane u Glavnoj knjizi Kantona, u okviru bilansne evidencije, već kao date garancije u okviru vanbilansne evidencije. Knjigovodstveno evidentiranje ovih obaveza izvršeno je tek u 2022. godini u iznosu od 1.281.226 KM.

Konstatujemo da su dugoročne obaveze Kantona više iskazane za 5.833.838 KM, jer su interne transakcije u iznosu od 9.490.000 KM knjigovodstveno evidentirane na ovoj poziciji, dio dugoročnih obaveza knjigovodstveno evidentiran na kratkoročnim obavezama (2.374.936 KM) i obaveze po

osnovu dva ugovora o kreditu za projekat upravljanja čvrstim otpadom evidentirane u 2022. godini (1.281.226 KM).

Zbog navedenog bilans stanja ne daje tačne podatke o izvorima sredstava, dugoročnim obavezama i dugoročnim plasmanima, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *interne transakcije i obaveze po kreditima evidentirati na propisanim pozicijama u Glavnoj knjizi, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza i Uputstvom ministra finansija o radu popisnih komisija imovine, obaveza i potraživanja za 2021. godinu propisani su zadaci, način rada komisija i rokovi za provođenje popisa. Zadatak popisnih komisija po operativnim jedinicama je da na osnovu pojedinačnih izvještaja o provedenom popisu iz svoje nadležnosti sačine zbirni izvještaj i dostave Centralnoj popisnoj komisiji za popis sredstava, obaveza i potraživanja na nivou Kantona do 11. 2. 2022. godine. Zadatak Centralne popisne komisije na nivou Kantona je da sačini zbirni Elaborat o popisu i isti dostavi Vladi na razmatranje i usvajanje najkasnije do 16. 2. 2022. godine.

Odlukom Vlade od 16. 12. 2021. godine formirane su Centralna popisna komisija za popis sredstava, obaveza i potraživanja na nivou Kantona i Centralne popisne komisije za popis na nivou operativnih jedinica (Pravosuđe, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Obrazovanje i Trezor). Odlukom su Centralne popisne komisije na nivou operativnih jedinica zadužene da koordiniraju rad popisnih komisija iz nadležnosti ministarstava odnosno operativnih jedinica, kako bi obavili pripremne radnje i blagovremeno izvršile popis. Izvještaj o popisu sredstava, obaveza i potraživanja Kantona na 31. 12. 2021. godine usvojen je Odlukom Vlade od 23. 2. 2022. godine.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da popisom obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, jer nisu iskazane sve obaveze nastale do 31. 12. 2021. godine.

Kod 15 osnovnih i devet srednjih škola na nivou Operativne jedinice obrazovanje prema Izvještaju Centralne popisne komisije nije izvršeno usklađivanje potraživanja i obaveza na 31. 12. 2021. godine, zbog čega je dat prijedlog da se izvrši vanredan popis sa stanjem na 31. 8. 2022. godine.

Kod Ministarstva unutrašnjih poslova utvrđena je neusklađenost knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sitnog inventara za 83.249 KM.

Kod Uprave policije konstatovan je manjak policijske opreme (oružja) od 26.412 KM i višak 125 pištolja koji su korišteni od strane organa unutrašnjih poslova za vrijeme SFRJ, a za koje je dat prijedlog da se provede procedura procjene vrijednosti i ispravnosti i u postupku licitacije izvrši prodaja ili proces uništenja po propisanoj proceduri. Međutim, Centralna popisna komisija nije prihvatile prijedlog za licitaciju, jer prema obrazloženju nisu predviđeni dokazi o porijeklu.

Shodno navedenom, nije u cijelosti utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, čime nije postupljeno u skladu s članom 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici (240.835.196 KM) i ukupne novčane isplate (219.802.704 KM), čime je ostvaren pozitivan novčani tok (21.032.492 KM). Stanje gotovine na početku godine iskazano je u iznosu od 15.815.386 KM i na kraju godine 36.847.878 KM.

Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, sa 31. 12. 2021. godine, iskazano je 90.789.482 KM. Najveći dio u iznosu od 80.433.280 KM odnosi se na obaveze po pravosnažnim presudama i sudskim rješenjima o izvršenju, uglavnom iz radnog odnosa, u koji nisu uključene zatezne kamate i troškovi spora.

Preostali dio u najvećoj mjeri odnosi se na date garancije za kredite za Regionalnu deponiju u nadležnosti Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša u iznosu od 3.984.176 KM, otpisana potraživanja za date pozajmice i kredite u nadležnosti Ministarstva privrede (1.297.570 KM), otpisana potraživanja za date pozajmice i kredite u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (2.681.515 KM), otpisana potraživanja za date pozajmice i kredite u nadležnosti Ministarstva finansija (1.495.971 KM), potraživanja za ratne plaće, date kredite i avanse u nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (748.094 KM).

Pravosnažne presude i sudska rješenja o izvršenju, koja predstavljaju dospjele obaveze, nisu knjigovodstveno evidentirane u izvještajnim periodima na koje se odnose. Radi se o obavezama koje su nastale nakon okončanih sudske postupaka, vođenih po osnovu tužbi zaposlenika zbog nepoštovanja kolektivnih ugovora i prava iz radnih odnosa. Prvi postupci okončani su u 2007. godini. U toj godini, a ni u narednim u kojima su okončavani ovi sudske postupci, a obaveze nastajale i u kontinuitetu se povećavale, nije se postupalo u skladu sa članom 36. i 37. Zakona o budžetima u FBiH, jer dosadašnje vlade Kantona nisu donosile odluke o provođenju mjera privremene obustave izvršavanja budžeta, niti su se zbog toga vršile izmjene i dopune budžeta.

Obaveze po navedenom osnovu nisu se priznavale u bilansnim evidencijama u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prema kojima se rashodi i izdaci priznaju u periodima u kojima su obaveze nastale, nezavisno od njihovog izmirenja, već su se iz godine u godinu povećavale, kako zbog okončanja novih postupaka tako i zbog zateznih kamata na neizmirene obaveze. Zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka i neevidentiranja ovih obaveza potcijenjeni su rashodi izvještajnih perioda u kojima su nastale, a samim tim nisu tačno iskazivani ni finansijski rezultati tih perioda, kao ni ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima. U prethodnim godinama, prilikom planiranja budžeta, nisu planirana značajnija sredstva za njihovo izmirenje.

Napominjemo da je Vlada Zaključkom od 28. 2. 2020. godine usvojila Akcioni plan Unsko-sanskog kantona za izvršenje generalnih mjera naloženih presudama Evropskog suda za ljudska prava i vremenski okvir za njihovu realizaciju. Na 31. 1. 2020. godine utvrđen je tačan broj presuda od 11.792 i ukupan iznos potraživanja za glavnici 79.437.369 KM i kamatu 95.325.907 KM. Procijenjeno je da će povjerioci biti isplaćeni za period od 20 godina, počevši od 2020. do 2040. godine.

Akcioni plan dostavljen je Uredu zastupnika/agenta 4. 3. 2020. godine, a Evropski sud je akcione planove po kantonima ocijenio pozitivnim, što je dovelo do primjetnog smanjenja broja neriješenih aplikacija pred Evropskim sudom.

Budžetom Kantona za 2021. godinu planirana su sredstva za izmirenje manjeg dijela dospjelih obaveza po osnovu sudske rješenja o izvršenju u iznosu od 3.000.000 KM, od čega za vansudske nagodbe 2.000.000 KM. Zakonom o izvršavanju Budžeta, članom 27. regulisano je da sredstva utvrđena u razdjelu 11., pozicija „Sporazum za izvršenje finansijskih potraživanja koja su dosuđena pravosnažnom sudsakom“ izvršavat će se po kriterijima koje utvrdi Vlada i po prethodno provedenom postupku javnog oglašavanja.

Shodno navedenom, Vlada je 18. 6. 2021. godine donijela Odluku o utvrđivanju kriterija za izvršenje obaveza sporazumom-vansudske putem. Utvrđeni kriterij je odricanje od 10% glavnice i dosuđene zakonske zatezne kamate, s tim da troškovi parničnog i izvršnog postupka nisu predmet vansudske nagodbe.

Zaključkom Vlade od 18. 6. 2021. godine data je saglasnost na tekst Javnog poziva za imaoce pravosnažnih sudske odluka. Javni poziv objavljen je 25. 6. 2021. godine na web stranici Vlade i medijima s područja Kantona.

Nakon što su tražiocima izvršenja svoje prijave potraživanja dostavili organima uprave prema oblastima, organi su zahtjeve sa dokumentacijom provjerili u smislu blagovremenosti i potpunosti i dostavili spisak Ministarstvu finansija i Vladi po starosti rješenja o izvršenju. Ministarstvo finansija sačinilo je u novembru 2021. godine Informaciju o provođenju postupka po Javnom pozivu, prema kojoj su sredstva neophodna za realizaciju potraživanja po Javnom pozivu u iznosu od 6.327.749 KM bez sudske troškove i troškova advokata od 1.646.157 KM. Prema konačnoj rang listi kojom su obuhvaćena 1.223 tražioca izvršenja, vansudske nagodbe po prigovoru iznose 7.548.858 KM.

Do okončanja revizije sa tražiocima izvršenja nisu zaključeni ugovori i nije bilo isplata po osnovu vansudske nagodbe. Budući da izdaci za vansudske nagodbe nisu realizovani, dio planiranih sredstava iskazan je po osnovu sudske rješenja o izvršenju u iznosu od 1.176.164 KM koja nisu obuhvaćena javnim pozivom.

Preporuka:

- *obaveze Kantona po osnovu pravosnažnih presuda i sudske rješenja o izvršenju knjigovodstveno evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama, u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

8. JAVNE NABAVKE

Ured za zajedničke poslove Vlade (u daljem tekstu: Ured za zajedničke poslove) u aprilu 2021. godine donio je Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2021. godinu, kojom je predviđeno provođenje 45 postupaka nabavki za zajedničke potrebe kantonalnih tijela (šest otvorenih, sedam konkurentskih postupaka i 32 postupka putem direktnog sporazuma) procijenjene vrijednosti 1.034.280 KM.²² Nakon izmjene plana, ukupna procijenjena vrijednost je 1.062.360 KM.

Pored zajedničkih nabavki koje provodi Ured za zajedničke poslove, nabavke samostalno provode i pojedini budžetski korisnici, od kojih je najznačajniji Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP).

U 2021. godini Ured za zajedničke poslove proveo je šest otvorenih, sedam konkurentskih postupaka, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja, sedam konkurentskih zahtjeva i 35 postupaka putem direktnog sporazuma, na osnovu kojih su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od 854.910 KM.

MUP je u aprilu 2021. godine donio Plan javnih nabavki, te dvije njegove izmjene i dopune u toku godine, kojima je predviđeno provođenje 40 postupaka nabavki, od čega 13 otvorenih i 27 putem direktnog sporazuma ukupne procijenjene vrijednosti 3.107.040 KM.

Prema dostavljenom pregledu provedeno je pet otvorenih postupaka, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja u vrijednosti 41.364 KM i direktni sporazumi u vrijednosti 360.598 KM. Prema izvještaju iz sistema e-nabavki zaključeno je 136 direktnih sporazuma. Uvidom u ovaj pregled utvrdili smo da su podneseni izvještaji i za iznose manje od 1.000 KM. Značajno manja realizacija nabavki u odnosu na Plan javnih nabavki dijelom je iz razloga jer su procijenjene vrijednosti kod otvorenih postupaka planirane zaključivanjem okvirnih sporazuma na period do četiri godine.

Uprava policije je u junu 2021. godine donijela Plan javnih nabavki procijene vrijednosti 3.068.327 KM, kojim je predviđeno provođenje 35 postupaka nabavki, od čega 14 otvorenih, devet konkurentskih zahtjeva, jedan ograničeni postupak, devet po direktnom sporazumu. Provedeno je 12 otvorenih postupaka, jedan ograničeni, 53 postupka putem direktnog sporazuma i deset konkurentskih zahtjeva u vrijednosti 1.052.297 KM. **Budući da je Plan javnih nabavki Uprave policije donesen tek u junu 2021.**

²² Sve vrijednosti u procesu javnih nabavki su iskazane sa PDV-om.

godine, navedeno je uticalo na realizaciju Plana nabavki u iznosu od svega 34%, zbog čega ne možemo potvrditi da je osigurano blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavki.

U postupku ocjene dosljedne primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama smo izvršili uvid u 16 postupaka javnih nabavki kod budžetskih korisnika u ukupnom iznosu od 1.978.387 KM. **Revizijom postupaka nabavki u pojedinim slučajevima utvrdili smo nedosljednosti, propuste i nepravilnosti.**

Kod Ureda za zajedničke poslove, Zaključkom Vlade od 17. 9. 2020. godine pokrenut je postupak nabavke usluge redovnog održavanja vozila putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 70.200 KM. Tenderskom dokumentacijom nije utvrđena količinska specifikacija rezervnih dijelova neophodnih za održavanje vozila, već samo cijena norma sata rada, zbog čega tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da sadrži minimalne informacije, u skladu s odredbama člana 53. Zakona o javnim nabavkama. Ponuđači su bili u obavezi kao prilog obrascu za cijenu ponude priložiti i cjenovnike originalnih rezervnih dijelova, koji nisu utjecali na odabir najpovoljnijeg ponuđača. Tendersku dokumentaciju preuzele je pet ponuđača, a pristigle su dvije ponude. Ponuđene cijene od strane ponuđača UNA-auto d.o.o. Bihać (29 KM po radnom satu) i Berlina d.o.o. Bihać (35 KM po radnom satu), nakon e - aukcije snižene su na 0,01 KM. Ponuda ponuđača Una-auto d.o.o. Bihać umanjena za 99,98% u odnosu na početnu ponudu, prihvaćena je te je zaključen Okvirni sporazum.

Imajući u vidu da je kriterij za dodjelu ugovora bio najniža cijena norma sata rada, a da se prilikom korištenja usluga održavanja i opravke vozila iskazani troškovi najvećim dijelom odnose na rezervne dijelove, konstatujemo da tenderska dokumentacija nije sačinjena na način da sadrži minimalne informacije, zbog čega ne možemo potvrditi da je ugovorni organ postupio u skladu s članom 53. Zakona o javnim nabavkama.

Kod MUP-a, Odlukom ministra od 3. 8. 2020. godine pokrenuta je nabavka radova izgradnje nove zgrade u Općini Bužim, putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 1.351.350 KM. Procijenjena vrijednost utvrđena Odlukom o pokretanju postupka nije usklađena sa Planom javnih nabavki, obzirom da je veća za 64.350KM.

Tendersku dokumentaciju preuzele je 17 ponuđača, a nakon tri izmjene i dopune devet ponuđača. U dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti Tenderskom dokumentacijom traženo je uspješno iskustvo u realizaciji najmanje dva ugovora čiji su karakter i kompleksnost slični onima koji se odnose na predloženi ugovor, u prethodne tri godine i čiji zbirni iznos svih ugovora mora iznositi minimalno 1.000.000 KM. U obrascu ponude predviđeni su građevinski, obrtni radovi, instalacija vodovoda i kanalizacije, vanjsko uređenje saobraćajnice (saobraćajna signalizacija), vanjski razvod hidroinstalacija, elektroinstalacije, radijatorsko i podno grijanje, fan coil uređaji i ventilacija.

Prema Zapisniku sa otvaranja ponuda od 14. 10. 2020. godine ponude je dostavilo pet ponuđača. Komisija za javne nabavke je Zapisnikom o ocjeni ponuda od 15. 10. 2020. godine konstatovala da jedan ponuđač ne ispunjava minimalne uslove utvrđene Tenderskom dokumentacije u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti. Nakon provedene e-aukcije u kojoj su učestvovala četiri ponuđača, ponuđač Dola d.o.o. Cazin koji je ponudio cijenu u iznosu od 1.111.500 KM Odlukom ministra od 10. 11. 2020. godine, a na prijedlog Komisije za javne nabavke, izabran je za dodjelu ugovora.

Ugovor sa ponuđačem Dola d.o.o. Cazin zaključen je 29. 12. 2020. godine na period od dvije godine u iznosu od 1.111.500 KM. **Ugovorom je utvrđeno uvođenje izvođača u posao najkasnije sedam dana od potpisivanja ugovora. Međutim, uveden je u posao 16. 5. 2021. godine, nekoliko mjeseci kasnije, što nije u skladu s odredbom zaključenog ugovora.**

Sa izvođačem je 29. 12. 2021. godine zaključen ugovor za izvođenje dodatnih i nepredviđenih radova nakon provedenog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja u iznosu od 41.364 KM, jer je došlo do odstupanja od projektovane dubine iskopa prema glavnom projektu, količine iskopanih masa i potrebnih materijala za zamjenu slabonosivog materijala iz iskopa sa kamenim materijalom.

Nadzorni organ ING-STATIK biro d.o.o. Cazin je, shodno pregledu projektne dokumentacije i glavnog projekta, Zapisnikom od 29. 11. 2021. utvrdio da projektant na projektu „AMG-PROJEKAT“ d.o.o. Velika Kladuša nije vršio ispitivanje o inženjersko-geološkim i geotehničkim karakteristikama

terena i da nije određena kota utemeljenja objekta. Također, Nadzorni organ je u Izjavi od 30. 11. 2021. naveo da je u toku izvođenja zemljanih radova za temeljenje objekta zgrade prekinuta kanalizaciona cijev starog objekta policijske stanice kao i cijevi za grijanje, te je radi upotrebe sanitarnog čvora stare policijske stanice potrebno izraditi novu kanalizacionu mrežu i osposobiti mrežu grijanja.

Prema prezentiranoj dokumentaciji u martu 2021. godine ispitivanje tla izvršio je RGG Inžinjering d.o.o. Velika Kladuša i sačinio Elaborat o inženjersko-geološkim i geotehničkim karakteristikama terena, a prije uvođenja izvođača u posao.

Za izvršene radove u 2021. godini ispostavljene su privremene situacije u ukupnom iznosu od 303.927 KM, odnosno 27% od ugovorene vrijednosti.

Odlukom ministra od 10. 5. 2021. godine pokrenuta je nabavka motornog vozila putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 46.800 KM. Obaveštenje o nabavci objavljeno je 28. 5. 2021. godine. Tendersku dokumentaciju preuzeo je 13 zainteresovanih ponuđača, a dostavljena je jedna ponuda od ponuđača „Una Auto“ d.o.o. Bihać u iznosu od 46.741 KM. Tehničkom specifikacijom tražene su minimalne tehničke karakteristike vozila (dužina vozila od 4600 mm, radna zapremina od 1900 ccm, snaga motora od 100 KW, zapremina prtljažnika od 570 l), boja vozila siva metalik.

Kod Uprave policije, Odlukom policijskog komesara od 5. 7. 2021. godine pokrenuta je nabavka motornih vozila putem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 195.858 KM.

Kriterij za dodjelu ugovora je ekonomski najpovoljnija ponuda, s potkriterijima: 1) cijena 50%; 2) operativni troškovi 40%; 3) garantni rok 10%. Pod operativnim troškovima podrazumijeva se udaljenost servisa od sjedišta ugovornog organa. Tendersku dokumentaciju preuzeo je 13 zainteresovanih ponuđača, a dostavljena je jedna ponuda „Una Auta“ d.o.o. Bihać u iznosu od 185.999 KM. Tehničkom specifikacijom tražene su minimalne tehničke karakteristike vozila (dužina vozila od 4600 mm, snaga motora od 85 KW, zapremina motora od 1900 ccm, zapremina prtljažnika od 610 litara) i bijela boja, a jedan od kriterija za dodjelu ugovora bila je udaljenost servisa od sjedišta ugovornog organa.

Činjenica da su u oba slučaja minimalne tehničke karakteristike vozila identične karakteristikama vozila koje je nabavljeno, ukazuje na rizik preferiranja određenog tipa ili dobavljača vozila. Istimemo da je članovima 53., stav (5) i 54., stav (9) Zakona o javnim nabavkama, propisano da je ugovorni organ dužan prilikom pripreme tenderske dokumentacije poštovati principe jednakog tretmana i ne diskriminacije kandidata/ponuđača, kao i da se u tehničkoj specifikaciji ne može ograničiti na određenog proizvođača ili tip proizvoda ako bi se time pogodovali ili isključili određeni privredni subjekti ili određeni proizvodi. S obzirom na način sačinjavanja tenderske dokumentacije, ograničena je konkurenčija u postupcima nabavke vozila, čime nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Odlukom o pokretanju postupka od 16. 10. 2020. godine pokrenuta je nabavka kancelarijskog materijala i tonera/kertridža putem otvorenog postupka, procijenjene vrijednosti 142.740 KM. Nabavka je podijeljena u dva lota, gdje je procijenjena vrijednost za LOT 2 – Toneri/kertridži 72.540 KM. Kriterij za dodjelu ugovora je ekonomski najpovoljnija ponuda sa potkriterijima: 1) cijena 70%; 2) rok isporuke 20%; 3) odgoda plaćanja 10%. Tendersku dokumentaciju preuzeo je 13 ponuđača, a konačnu nakon izmjena ukupno sedam ponuđača. Ponude su dostavila četiri ponuđača.

Tehničkom specifikacijom predmeta nabavke za tonere/kertridže dati su nazivi tonera određenih proizvođača (HP, Lexmark, Canon, Samsung, Konica), bez navođenja „ili ekvivalent“ zbog čega su jasno preferirani određeni proizvođači.

Konstatujemo da kod MUP-a u predmetu nabavke radova izgradnje nove zgrade u Općini Bužim izvođač radova nije uveden u posao najkasnije sedam dana od potpisivanja ugovora, već nekoliko mjeseci kasnije, čime nije postupljeno u skladu s ugovorom. Uprava policije Plan javnih nabavki nije donijela blagovremeno, što je uticalo na realizaciju Plana od svega 34%. Također, prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije za nabavku motornih vozila Uprave policije i MUP-a, kao i za nabavku tonera/kertridža Uprave policije, ograničena je konkurenčija i nije osiguran princip jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača, a kod Ureda za zajedničke poslove

tenderska dokumentacija za nabavku usluge redovnog održavanja vozila nije sadržavala minimalne informacije. Zbog svega navedenog nisu dosljedno poštovane odredbe Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *postupke javnih nabavki provoditi blagovremeno, a tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da sadrži minimalne informacije, kao i da se osigura princip jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;*
- *poštovati rokove uvođenja izvođača u radove, u skladu sa zaključenim ugovorima.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima Kantonalnog pravobranilaštva u 2021. godini, pokrenuto je 14 tužbi u iznosu od 14.900 KM u kojima se Kanton pojavljuje u svojstvu tužitelja po osnovu dugovanja, naknade štete i sticanja bez osnova. U predmetima gdje je Kanton tužen, ukupno 35 tužbi, ukupna vrijednost sporova za isplatu iznosi 216.167 KM, od čega za neosnovano bogaćenje 31.000 KM, za predaju u posjed 10.500 KM, radi utvrđenja 31.000 KM, za poništenje rješenja 37.900 KM i određivanje mjere osiguranja 1.500 KM.

Kod izvršnih postupaka, ukupno 456 prijedloga za izvršenje, većinom se odnose na postupke prinudne naplate sudske takse i dosuđene troškove parničnog postupka. Nije prezentirano o kojem iznosu se radi. Podaci o sudskim sporovima koji se vode kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta do okončanja revizije nisu prezentirani.

Značajan dio sudske sporova Kantona iz ranijeg perioda odnosi se na radnopravne odnose, što je pojašnjeno u tački 7. Izvještaja.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Kanton nije u ostavljenom roku dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina

Amela Muhalilović

Tim za reviziju

Seida Isaković – voditeljica tima

Alma K. Ibradžić – članica tima

V PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu						
Naziv institucije: Unsko-sanski kanton						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x 100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I PRIHODI (od 1 do 16)	217.949.164	218.624.083	210.645.576	674.919	100,3%	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	154.632.727	191.818.832	160.723.288	37.186.105	124,0%	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	13.418.408	15.932.846	13.947.096	2.514.438	118,7%	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0		
Porezi na dobit preduzeća	13.418.408	15.932.846	13.947.096	2.514.438	118,7%	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0		
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0		
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	26.709	55.280	26.709		
4. Porez na imovinu	0	0	0	0		
5. Domaći porezi na dobra i usluge	265.000	14.529	188.093	-250.471	5,5%	
6. Porez na dohodak	17.319.631	20.034.627	17.509.210	2.714.996	115,7%	
7. Prihodi od indirektnih poreza	123.629.688	155.809.883	129.023.174	32.180.195	126,0%	
8. Ostali porezi	0	238	435	238		
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	27.939.724	18.198.318	24.769.973	-9.741.406	65,1%	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	2.491.176	313.785	2.088.661	-2.177.391	12,6%	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	1.064.176	238.835	538.971	-825.341	22,4%	
Ostali prihodi od imovine	27.000	24.922	40.697	-2.078	92,3%	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	300.000	50.009	66.573	-249.991	16,7%	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0		
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	19	8	19		
Prihodi od privatizacije	1.100.000	0	1.442.412	-1.100.000		
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0		
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	20.348.548	13.839.848	18.396.436	-6.508.700	68,0%	
Administrativne takse	2.200.000	1.618.254	1.438.592	-581.746	73,6%	
Sudske takse	4.500.000	3.300.149	2.958.391	-1.199.851	73,3%	
Komunalne naknade i takse		590	644	590		
Ostale budžetske naknade i takse	3.327.446	1.485.057	6.015.364	-1.842.389	44,6%	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	4.081.657	1.529.317	2.705.317	-2.552.340	37,5%	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	4.844.651	4.516.710	3.836.690	-327.941	93,2%	
Neplanirane uplate – prihodi	1.394.794	1.389.771	1.441.438	-5.023	99,6%	
Novčane kazne	5.100.000	4.043.095	4.278.654	-1.056.905	79,3%	
Drugi tekući prihodi	0	1.590	6.222	1.590		
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	35.376.713	8.606.933	25.152.315	-26.769.780	24,3%	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0		
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	34.820.257	8.606.278	25.152.086	-26.213.979	24,7%	
Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0		

14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	205	29	205	
16.	Donacije	556.456	450	200	-556.006	0,1%

	II RASHODI (od 1 do 7)	215.996.926	202.641.379	195.631.033	-13.355.547	93,8%
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	134.350.177	129.936.196	128.573.212	-4.413.981	96,7%
	Bruto plaće i naknade plaća	118.159.104	114.478.620	113.941.058	-3.680.484	96,9%
	Naknade troškova zaposlenih	16.191.073	15.457.576	14.632.154	-733.497	95,5%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	13.618.874	13.343.668	13.403.009	-275.206	98,0%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	19.038.396	13.960.045	11.929.133	-5.078.351	73,3%
	Putni troškovi	367.158	127.043	74.384	-240.115	34,6%
	Izdaci za energiju	3.165.213	2.600.632	1.678.470	-564.581	82,2%
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	2.878.035	2.489.029	2.452.784	-389.006	86,5%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	2.151.954	1.324.004	1.342.472	-827.950	61,5%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.330.788	1.849.924	1.258.556	-480.864	79,4%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	466.740	252.084	235.619	-214.656	54,0%
	Izdaci za tekuće održavanje	862.749	720.884	608.032	-141.865	83,6%
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	217.666	158.456	145.650	-59.210	72,8%
	Ugovorene i druge posebne usluge	6.598.093	4.437.989	4.133.166	-2.160.104	67,3%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	43.658.579	41.694.869	36.864.275	-1.963.710	95,5%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	12.927.802	11.642.488	13.025.030	-1.285.314	90,1%
	Tekući transferi pojedincima	10.128.150	10.676.597	7.361.802	548.447	105,4%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	7.265.100	5.999.336	5.952.160	-1.265.764	82,6%
	Subvencije javnim preduzećima	2.613.527	2.705.407	3.016.167	91.880	103,5%
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	7.470.000	8.300.563	6.181.918	830.563	111,1%
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	
	Drugi tekući rashodi	3.254.000	2.370.478	1.327.198	-883.522	72,8%
5.	Kapitalni transferi	4.133.900	3.053.948	4.048.623	-1.079.952	73,9%
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	3.891.000	2.935.308	3.966.606	-955.692	75,4%
	Kapitalni transferi pojedincima	4.500		0	-4.500	0,0%
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	148.400	118.640	82.017	-29.760	79,9%
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	90.000	0	0	-90.000	0,0%
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	
6.	Izdaci za kamate	997.000	652.653	812.781	-344.347	65,5%
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	
	Kamate na domaće pozajmljivanje	997.000	652.653	812.781	-344.347	65,5%
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	
7.	Tekuća budžetska rezerva	200.000				
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	1.952.238	15.982.704	15.014.543	14.030.466	818,7%
III TRANSAKCIJE U STALNIIM SREDSTVIMA						
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	97.001	5.001	20.975	-92.000	5,2%
	Primici od prodaje stalnih sredstava	97.001	5.001	20.975	-92.000	5,2%
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	8.799.025	4.937.949	3.415.663	-3.861.076	56,1%
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	50.000		24.352	-50.000	0,0%
	Nabavka građevina	1.565.000	894.357	672.516	-670.643	57,1%
	Nabavka opreme	3.622.722	2.153.065	1.513.892	-1.469.657	59,4%
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	90.000	0	0	-90.000	0,0%
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	780.938	319.891	673.442	-461.047	41,0%

Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.690.365	1.570.636	531.461	-1.119.729	58,4%
NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	8.702.024	4.932.948	3.394.688	-3.769.076	56,7%
A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tkući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-6.749.786	11.049.756	11.619.855	17.799.542	-163,7%
IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1. Primici od finansijske imovine	300.000	420.000	5.162.685	120.000	140,0%
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	400.000	5.150.000	400.000	
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	300.000	20.000	12.685	-280.000	6,7%
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	
2. Izdaci za finansijsku imovinu	400.000	400.000	5.150.000	0	100,0%
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	
Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	
Ostala domaća pozajmljivanja	400.000	400.000	5.150.000	0	100,0%
Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	-100.000	20.000	12.685	120.000	-20,0%
V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA				0	
1. Primici od zaduživanja	17.148.386	0	0	-17.148.386	0,0%
Primici od dugoročnog zaduživanja	17.148.386	0	0	-17.148.386	0,0%
Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od domaćeg zaduživanja	17.148.386	0	0	-17.148.386	0,0%
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	
2. Izdaci za otplate dugova	4.798.600	4.730.980	4.744.949	-67.620	98,6%
Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	
Vanjske otplate	0	0	0	0	
Otplate domaćeg pozajmljivanja	4.798.600	4.730.980	4.744.949	-67.620	98,6%
Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	
Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	
Otkup duga	0	0	0	0	
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	12.349.786	-4.730.980	-4.744.949	-17.080.766	-38,3%
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	5.500.000	6.338.776	6.887.591	838.776	115,3%

Rukovodstvo je konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrilo 16. 3. 2022. godine.

Ministar finansija

Vedran Prša

Konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine				
Naziv institucije: Unsko-sanski kanton				
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100	
1	2	3	4	
I AKTIVA				
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	42.929.264	21.616.965	198,6%	
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	36.847.878	15.815.386	233,0%	
2. Vrijednosni papiri	0	0		
3. Kratkoročna potraživanja	6.071.166	5.791.359	104,8%	
4. Kratkoročni plasmani	0	0		
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0		
6. Zalihe materijala i robe	0	0		
7. Zalihe sitnog inventara	0	0		
8. Kratkoročna razgraničenja	10.220	10.220	100,0%	
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	167.946.427	168.456.757	99,7%	
9. Stalna sredstva	272.997.533	267.615.844	102,0%	
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	116.733.585	112.258.396	104,0%	
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	156.263.948	155.357.448	100,6%	
12. Dugoročni plasmani	9.490.000	9.890.000	96,0%	
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0		
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	9.490.000	9.890.000	96,0%	
15. Vrijednosni papiri	559.857	839.177	66,7%	
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0		
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	559.857	839.177	66,7%	
18. Dugoročna razgraničenja	1.632.622	2.370.132	68,9%	
UKUPNO AKTIVA (A+B)	210.875.691	190.073.722	110,9%	
II PASIVA				
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	101.049.565	86.246.361	117,2%	
19. Kratkoročne tekuće obaveze	31.197.085	31.112.639	100,3%	
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0		
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	4.362.754	6.267.910	69,6%	
22. Obaveze prema zaposlenicima	15.209.538	21.579.553	70,5%	
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0		
24. Kratkoročna razgraničenja	50.280.188	27.286.259	184,3%	
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	35.350.823	40.900.327	86,4%	
25. Dugoročni krediti i zajmovi	35.350.823	40.900.327	86,4%	
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0		
27. Dugoročna razgraničenja	0	0		
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	74.475.303	62.927.034	118,4%	
28. Izvori stalnih sredstava	132.336.206	127.017.713	104,2%	
29. Ostali izvori sredstava	34.893	95.458	36,6%	
30. Izvori sredstava rezervi	0	0		
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0	0	!	
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	57.895.796	64.186.137	90,2%	
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	210.875.691	190.073.722	110,9%	

Rukovodstvo je konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine odobrilo 16. 3. 2022. godine.

Ministar finansija
Vedran Prša

**Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za
period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine**

Naziv institucije: Unsko-sanski kanton

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	240.410.195
2	Prihodi od poreza	191.818.832
3	Neporezni prihodi	20.341.571
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	28.247.997
5	Kapitalni transferi	205
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	1.590
7	Kapitalni primici i transferi (8)	5.001
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	5.001
9	Finansiranje (od 10 do 12)	420.000
10	Primici od finansijske imovine	420.000
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	240.835.196
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	210.086.370
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	135.452.565
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	13.995.602
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	13.052.047
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	43.663.662
20	Kapitalni transferi	3.287.517
21	Izdaci za kamate	634.977
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	2.662.522
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.662.522
24	Finansiranje (25 + 26)	7.053.812
25	Izdaci za finansijsku imovinu	400.000
26	Izdaci za otplate dugova	6.653.812
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	219.802.704
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	21.032.492
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	15.815.386
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	36.847.878

Rukovodstvo je konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine odobrilo 16. 3. 2022. godine.

Ministar finansija

Vedran Prša